

Opinnäytetyö (AMK)

Sosionomikoulutus

2026

Vera Wiisak

Turvaa lähisuhteisiin

– esite lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin palveluista

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sosionomikoulutus

2026 | 53 sivua, 3 liitesivua

Vera Wiisak

Turvaa lähisuhteisiin

- Esite lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin palveluista

Opinnäytetyö käsittelee lähisuhdeväkivallan ilmiötä. Teoreettisen tiedon keskeisenä sisältönä ovat lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä oleville ihmisille kohdennetut palvelut sekä niihin hakeutumiseen vaikuttavat tekijät.

Opinnäytetyö toteutettiin kehittämistyönä Turun ensi- ja turvakoti ry:n lähisuhdeväkivaltatyö Pilarille. Tuotoksena syntyi palvelua koskeva esite, jonka tarkoituksena on lisätä kohderyhmän tietoisuutta palvelusta ja madaltaa avun hakemisen kynnyksiä. Tavoitteena oli, että yhä useammat kohderyhmään kuuluvat löytävät tiensä palveluun. Esitteen ensisijainen kohderyhmä on Varsinais-Suomessa asuvat lähisuhdeväkivallan tekijät, kokija ja sille altistujat, mutta sen avulla lisätään tietoisuutta lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin palveluista myös ammattilaisten ja muiden alueen asukkaiden keskuudessa. Esitteitä jaetaan tapahtumissa ja yhteistyökumppaneille sekä välillisesti kohderyhmän läheisten sekä heitä kohtaavien ammattilaisten kautta.

Menetelmät valittiin tarvelähtöisesti. Suunnittelu aloitettiin benchmarking-menettelyä mukailen ja sitä tukivat organisaation markkinointia opastavat ohjeistukset. Organisaation asiantuntijoiden esitevaihtoehtojen pohjalta laatimien SWOT-analyysien tulokset tarjosivat monipuolista palautetta, mikä mahdollisti lopullisen esitteen valmistumisen. Onnistumista vahvisti yhteistyökumppanuus ja avoin dialogi toimeksiantajan kanssa.

Asiasanat: esite, lähisuhdeväkivalta, kehittämistyö, tietoisuuden lisääminen, lähisuhdeväkivaltatyö, palveluihin hakeutuminen

Bachelor's / Master's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Bachelor of Social Services

2026 | 53 pages, 3 pages in appendices

Vera Wiisak

Safety for close relationships

- Brochure about the services of The Domestic Violence Unit Pilari

This thesis examines the phenomenon of domestic violence. The theoretical frame includes the services targeted at people affected by domestic violence and factors affecting their search for these services.

The thesis was carried out as development work for The Domestic Violence Unit Pilari of The Association of Mother and Child Home and Shelter of Turku. As a result, a brochure was made about the services, aimed at increasing awareness among the target group and lowering the threshold for seeking help. The goal was to ensure that more people in the target group find their way to the service. The primary target group of the brochure is people who live at Southwest Finland and are affected by domestic violence. However, it also seeks to raise awareness about The Domestic Violence Unit Pilari among professionals and local populations. The brochures will be distributed at events, to partners, and indirectly through the target group's close contacts and professionals who encounter them.

The methods were chosen based on identified needs. The planning began by applying the benchmarking approach and was supported by the organization's marketing guidelines. SWOT analyses prepared by the organization's experts on different brochure options provided diverse feedback, which enabled the final product to be completed. The success of the project was strengthened by partnerships and open dialogue with the principal for this thesis.

Keywords: brochure, domestic violence, increasing awareness, domestic violence work, seeking help

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Lähisuhdeväkivalta yhteiskunnallisena ilmiönä	7
2.1 Lähisuhdeväkivallan yleisyys Suomessa	7
2.2 Lähisuhdeväkivallan monet muodot	8
2.3 Lähisuhdeväkivallan mekanismit ja selitysmallit	10
2.4 Riskitekijät ja haavoittuvat ryhmät	13
2.5 Vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan	15
3 Palvelujärjestelmä ja avun hakemiseen vaikuttavat tekijät	18
3.1 Häpeä, vaikeneminen ja tilanteen ulkopuolinen tuki	18
3.2 Lait, säädökset ja palvelut	21
4 Kehittämistehtävä ja toimintaympäristö	26
4.1 Kehittämistyön toimeksiantaja	26
4.2 Kehittämistehtävän kuvaus	27
4.3 Tuotoksen soveltaminen osaksi organisaation markkinointia	28
5 Kehittämistyön toteutus ja tulokset	30
5.1 Kehittämistyön menetelmät	30
5.2 Prosessikuvaus konstrukttiivisen mallin mukaan	33
5.3 Esitteen suunnitteluun vaikuttaneet tekijät	36
5.4 Tuotoksen käyttöönotto ja jatkokehitys	38
5.5 Kehittämistyöstä saatu palaute	39
5.6 Kehittämistyön tulokset	39
6 Yhteenveto ja johtopäätökset	42
6.1 Eettisyys ja luotettavuus	42
6.2 Kriittinen ajattelu	43
6.3 Pohdinta	44
Lähteet	45

Liitteet

Liite 1. SWOT-analyysipohja

Liite 2. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esite ruotsinkielisenä

Liite 3. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esite englanninkielisenä

Kuvat

Kuva 1. Väkivallan kehä (mukaillen Walker 2009, 84–85)	12
Kuva 2. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esitteen etupuoli	40
Kuva 3. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esitteen kääntöpuoli	40

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö on toteutettu kehittämistyönä Turun ensi- ja turvakoti ry:n lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin toimeksiannosta. Pilari tarjoaa maksutonta avopalvelua lähisuhdeväkivallan tekijöille, kokijoille ja sille altistuneille. Toimeksiantajan tarpeesta yhteistyön tuloksena syntyi lähisuhdeväkivaltatyö Pilarista kertova esite, jonka toimii välineenä palveluun liittyvän tietoisuuden levittämiseksi.

Lähisuhdeväkivalta on suurta ihmismäärää koskettava ilmiö, joka heikentää sen vaikutuspiirissä olevien terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuuden kokemusta. Väestötutkimuksen pohjalta on todettu, että 75 % 16–74-vuotiaista suomalaisista on kokenut henkistä, fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa lähisuhteessaan (Siltala ym. 2022, 83). On yleistä, että lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä olevat ihmiset kokevat lähisuhdeväkivallan vuoksi häpeää, syyllisyyttä ja pelkoa, jotka johtavat tilanteesta vaikenemiseen.

Lähisuhdeväkivallasta kertominen läheisille tai auttaville tahoille ei ole helppoa. Lisäksi avun tarvitsija ei aina ole tietoinen saatavilla olevista palvelujen, kuten lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin olemassaolosta. Tämän kehittämistyön tuloksena luodun esitteen tavoitteena on vähentää palveluun liittyvää tietoisuuskynnystä, jotta mahdollisimman monet palvelusta hyötyvät löytäisivät avun piiriin. Esitettä voidaan levittää tapahtumissa, jakaa yhteistyökumppaneille annettavaksi sekä toimia kohtaamistyössä käytössä puheeksioton välineenä.

Tässä opinnäytetyön raportissa käsitellään aluksi lähisuhdeväkivaltaa ilmiönä ja syvennyttään erilaisiin tekijöihin, jotka vaikuttavat avun piiriin hakeutumiseen. Tarkastelen myös erilaisia kohderyhmälle suunnattuja palveluja, joiden tarpeet tunnistetaan erilaisissa laeissa, säädöksissä sekä kansainvälisissä sopimuksissa. Esittelen tämän jälkeen kehittämistyön taustoja, tarvetta ja tavoitetta sekä käyn läpi kehittämistyön prosessin vaihe vaiheelta. Lopuksi tarkastelen kehittämistyössä huomioon otettuja eettisiä seikkoja, luotettavuutta sekä tuon näkyväksi läpi prosessin toteutunutta kriittistä pohdintaa.

2 Lähisuhdeväkivalta yhteiskunnallisena ilmiönä

Lähisuhdeväkivalta on väkivaltaa, jonka tekijä kohdistaa hänelle läheiseen ihmiseen. Väkivaltaa kokeva henkilö voi olla esimerkiksi tekijän nykyinen tai entinen kumppani, sukulainen tai lapsi. (Siltala ym. 2022, 12.) Lähisuhdeväkivalta rikkoo erityisellä tavalla ihmissuhdetta ja yksilöä juuri luottamuksen ja turvan vaateiden sekä ristiriitaisuuden vuoksi. Läheisissä ihmissuhteissa koetun turvallisuuden nähdään olevan suhteen perusta. Suomessa lähisuhdeväkivalta on yhteiskunnallinen haaste, joka koskettaa suurta osaa väestöstä. Tässä luvussa tarkastelen kehittämistyöni taustalla vaikuttavaa taustateoriaa lähisuhdeväkivallasta sekä sen vaikutuksista yksilölle ja yhteiskunnalle.

2.1 Lähisuhdeväkivallan yleisyys Suomessa

Valtioneuvoston toteuttamasta tutkimuksesta käy ilmi, että 75 % suomalaisista 16–74-vuotiaista on kokenut henkistä, fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa lähisuhteissaan elämänsä aikana. Tutkimuksessa käytettyyn väestökyselyyn vastanneista naisista 48 % ja miehistä 39 % kertoi kokeneensa parisuhdeväkivaltaa elämässään. Viimeisen vuoden aikana miehistä 3,9 % kertoi kokeneensa parisuhdeväkivaltaa, naisista taas 5 %. (Siltala ym. 2022, 83, 73.)

Lasten osalta 6.–9.-luokkalaisten väkivaltakokemuksia vuonna 2022 kartoittaneessa raportissa kerrotaan, että 14 % kyselyyn vastanneista on todistanut perheessään jotain lähisuhdeväkivallan muotoa (Mielityinen ym. 2023, 53). Aikaisemmin mainitun väestökyselyn mukaan 64,4 % suomalaisista on kertonut kokeneensa lapsuudessaan lähisuhdeväkivaltaa tai altistuneensa vanhempien väliselle väkivallalle (Siltala ym. 2022, 72). Vastaavia tietoja väkivallan tekijöiden osuudesta väestössä ei ollut löydettävissä. Tilastotietoja tarkastellessa on otettava huomioon, että joskus henkilön rooli väkivallan vaikutuspiirissä vaihtelee, joten esimerkiksi väkivallan tekijä saattaa olla myös väkivallan kokija sekä sille altistuja.

Miehet ja naiset kokevat elämässään fyysistä väkivaltaa keskimäärin yhtä paljon. Kokemukset ovat kuitenkin erilaisia. Naiset kokevat fyysistä väkivaltaa useammin parisuhteessa, miehet tuntemattoman henkilön toimesta. (Siltala ym. 2022, 13.) Lähisuhdeväkivallan katsotaan olevan siis sukupuolistunutta, koska se vaikuttaa ilmiönä sukupuoliin eri tavoin. Lähisuhdeväkivallasta seuraavat vammat ovat naisille keskimäärin vakavammat kuin miehille. Naisten kokema lähisuhdeväkivalta johtaa miehiä todennäköisemmin myös kuolemaan. Tutkimustulosten mukaan naiset saavat fyysisiä vammoja yli kaksinkertaisesti ja psyykkisiä seurauksia yli kolminkertaisesti miehiin verrattuna. (Rikksentorjuntaneuvosto 2025d; Mielityinen ym. 2023, 59; Heiskanen & Ruuskanen 2010, 46.)

Euroopan unionin (EU) laajuisen kyselytutkimuksen tulosten perusteella Suomessa naiset kokevat intiimeissä suhteissaan fyysistä väkivaltaa tai sen uhkaa sekä seksuaaliväkivaltaa keskimääräistä enemmän muihin EU-maihin verrattuna (FRA ym. 2024, 22). Intiimeissä suhteissa, kuten parisuhteessa, avioliitossa, entisen kumppanin taholta tai muissa intiimeissä suhteissa tapahtuva väkivalta on Suomessa merkittävä ongelma, erityisesti kun tilannetta verrataan EU:n laajuisesti. Miesten osalta vastaavaa tutkimusta ei ole löydettävissä, mutta aikaisemmin käsitellyt tilastot osoittavat, että lähisuhdeväkivalta on pysäyttävä ilmiö sukupuolesta riippumatta.

2.2 Lähisuhdeväkivallan monet muodot

Lähisuhdeväkivalta voidaan määritellä muun muassa osapuolten välisen suhteen tai iän perusteella. Perheenjäsenten välinen väkivalta on perheväkivaltaa, parisuhteessa tai entisen kumppanin taholta koettu väkivalta on parisuhdeväkivaltaa ja nuorten välillä esiintyvää parisuhdeväkivaltaa kutsutaan seurusteluväkivallaksi. Ilmiöllä voi olla myös laajempi, mahdollisesti yhteisöllinen ulottuvuus, jolloin kyse saattaa olla kunniaan, kulttuuriin tai uskontoon liittyvästä väkivallasta. Lisäksi väkivallan eri muotoja voi esiintyä lähisuhteissa samanaikaisesti. Seuraavaksi tarkastelen lähisuhdeväkivallan muotoja niiden piirteisiin pohjaten.

Fyysisellä väkivallalla satutetaan toista ihmistä tai loukataan hänen koskemattomuuttaan. Esimerkiksi huumaaminen, tarttuminen, kuristaminen ja raapiminen ovat fyysistä väkivaltaa. (Poliisi 2022, 11.) Fyysinen lähisuuhdeväkivalta saattaa äärimmilleen vietyinä johtaa kuolemaan (Etelä-Savon hyvinvointialue 2025). Henkinen väkivalta voi ilmetä painostamisena, pelotteluna, kontrolloimisena, nöyryyttämisenä, henkisenä kidutuksena tai uhkailuna ja jopa kotieläinten vahingoittamisena. Ero riitelemiseen on se, että kokija pelkää seurauksia mielipiteidensä ilmaisusta. Henkisen väkivallan äärimäinen muoto on pakottavaa kontrolli, jonka avulla kokijasta pyritään tekemään tekijän tahdon alainen. Lopputuloksena kokija saattaa menettää tukiverkkonsa sekä taloudellisen hallinnan, jotka auttaisivat väkivallan tekijästä irrottautumista. (Poliisi 2022, 12.)

Jos ihmisen seksuaalista koskemattomuutta tai itsemääräämisoikeutta loukataan tahallisesti, on kyse seksuaaliväkivallasta (THL 2025b). Lähisuhteissa seksuaalinen väkivalta ilmenee muun muassa seksuaalisen kuvien levittämisenä, raiskauksena tai painostamisena ja pakottamisena seksuaalisiin tekoihin (Matikka & Hipp, 2023). Taloudellisesta väkivallasta puhutaan, kun teoilla pyritään heikentämään ihmisen oikeutta hallita talouttaan sekä tehdä omaan talouteen liittyviä päätöksiä. Esimerkkeinä toimivat edunvalvojan aseman väärinkäyttäminen, omaisuuden tuhoaminen sekä velan ottamiseen painostaminen sen hyödyttäessä väkivallan tekijää. (Poliisi 2022, 16.)

Jos väkivallan tekijä hyödyntää teknologiaa välineenään, on se digitaalista väkivaltaa. Välineiden, kuten sähköpostin tai paikannuslaitteen avulla väkivallan tekijä voi muun muassa salakuunnella ja -katsella väkivallan kohdetta, kiristää häntä intiimillä kuvamateriaalilla tai kontrolloida teknologian ja sosiaalisen median käyttöä. (Poliisi 2022, 20–21.)

Vainoaminen on ei-toivottua, tarkoituksellista ja toistuvaa toimintaa, jolla tekijä pyrkii kontrolloimaan kokijan arkea, elinpiiriä ja sosiaalisia suhteita. Se aiheuttaa kokijalleen pelkoa ja ahdistusta sekä heikentää turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia. Vaino voi ilmetä uhkailuna ja pelotteluna, yhteydenottoina,

seuraamisena tai oleskeluna kokijan läheisyydessä. Usein se liittyy parisuhteeseen tai sen katkeamiseen. (Poliisi 2022, 19–20.)

Kemiallinen väkivalta tarkoittaa tahallista vahingoittamista kemiallisilla aineilla, kuten lääkkeillä, päihteillä tai liuottimilla fyysisen tai psyykkisen hyvinvoinnin heikentämiseksi. Laiminlyönti tarkoittaa, että väkivallan kokijan perustarpeita ei täytetä, vaikka hän on niistä riippuvainen. Tämä voi ilmetä esimerkiksi hoidon tai huolenpidon puuttumisena. Välineellinen väkivalta tarkoittaa, että tekijä vahingoittaa kokijan omaisuutta tai esimerkiksi kotieläimiä, minkä tarkoituksena on aiheuttaa kärsimystä ja mahdollisesti kontrolloida kokijaa. (THL 2020, 9–10.)

Kulttuuriin liittyvä väkivalta tarkoittaa kulttuuriin sidoksissa olevia haitallisia käytäntöjä, jotka loukkaavat ihmisen itsemääräämisoikeutta tai koskemattomuutta, kuten pakkoavioliitot tai yhteisöstä eristäminen. Jos käytännöt liittyvät uskontoon, kyse on uskonnollisesta väkivallasta. Kunniaan liittyvä väkivalta ilmenee psyykkisenä painostuksena tai fyysisenä voimankäyttönä silloin, kun ihmistä tai ihmisryhmää epäillään yhteisöllisten siveysperiaatteiden rikkomisesta. (THL 2020, 9–10.)

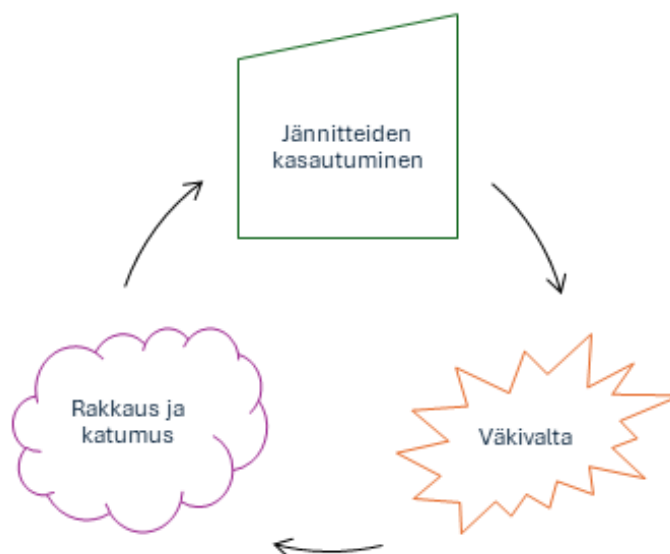
2.3 Lähisuhdeväkivallan mekanismit ja selitysmallit

Väkivallan mekanismeja lähisuhteissa voidaan tarkastella toisiinsa yhteydessä olevien vallankäytön ja kontrollin kautta. Rautava ja Perttu käsittelevät laatimassaan käsikirjassa molempia niistä osana naisiin kohdistuvaa pari- ja lähisuhdeväkivaltaa. Nähdäkseni samaa teoriaa voidaan soveltaa kaikkien sukupuolien välillä tapahtuvassa pari- ja lähisuhdeväkivallassa. Rautava ja Perttu (2002, 23–24, 36–37) kertovat, että valtaa voidaan tarkastella eri osapuolten suhteesta siihen. Väkivallan tekijä on suhteessa valtaa käyttävä ja valtaa omistava, kokija taas vailla valtaa. Teoksessaan he käsittelevät valtaa ja kontrollia erään teorian pohjalta, jonka mukaan valta tarkoittaa vallankäyttäjän vaikutusta kohteen elämään ja kohteen mahdollisuuksia vaikuttaa siihen. Kontrollin avulla tekijä ohjaa kohteen tunteita, käsityksiä ja toimintaa hyödyntämällä pelkoa, lojaalisuutta, läheisyyttä ja kiintymystä. Rautava ja Perttu toteavat, että valtaa

käytetään kohteen kontrolloimiseen. Joissakin tapauksissa tilanteessa tekijällä on alkoholi- ja mielenterveysongelma, mutta ne eivät yksioikoisesti selitä väkivaltaisuutta. Pääasiassa pyrkimys on saavuttaa kokijasta valta- ja kontrolliasema, jotka estävät kokijaa irrottautumasta suhteesta.

Lähisuhdeväkivalta alkaa usein pienestä ja etenee hiljalleen vakavammaksi (Ensi- ja turvakotien liitto 2025a; Kanta-Hämeen hyvinvointialue 2025; Turun ensi- ja turvakoti 2024). Esimerkiksi perheen sisäinen lähisuhdeväkivalta on usein toistuvaa ja pahenee ajan myötä, jolloin se voi edetä fyysisesti hengenvaaralliselle tasolle. Usein se on suunnitelmallista toimintaa, jolla on selkeä tavoite ja päämäärä. Joskus väkivalta ei ole sinänsä tarkoituksellista, vaan esimerkiksi opittu kasvatustapa, johon tulee puuttua. (Linner Matikka 2020, 5; Rautava & Perttu 2002, 22–23.) Tavallista on, että väkivaltaiseen ihmissuhteeseen kuuluu hyviä ja huonoja ajanjaksoja (Siukola 2014, 60). On keskeistä tiedostaa, että väkivallan syy ei ole koskaan kokijan tai sille altistuvan.

Joissain tapauksissa toistuvaa lähisuhdeväkivaltaa voidaan kuvata syklimäisenä tai kehämäisenä ilmiönä. Eräs tunnettu malli väkivallan mekanismeista on Lenore E. Walkerin 1970-luvulla kehittämä väkivallan kehä -teoria, joka kuvaa fyysisen parisuhdeväkivallan syklisyyttä ja kierremäisyyttä (Klemi 2006, 7). Saman tyyppinen väkivallan kehä on tunnistettu myös laajemmin osana lähisuhdeväkivaltaa (Rikosuhripäivystys 2019b). Ajattelen, että on perusteltua puhua väkivallan kehästä ilman sukupuoliolettamuksia, vaikka Walkerin kehä perustuu nais- ja miesoletuksiin, sillä tilastot osoittavat väkivallan koskevan kaikkia sukupuolia. Esittelen seuraavaksi väkivallan kehää mukaillen Walkerin kehäteoriaa sukupuolineutraalein nimityksin ja suomen kielelle käännettynä. Walkerin (2009, 84–85) mukaan väkivallan kehä koostuu kolmesta vaiheesta: jännitteiden kasautuminen, väkivalta ja rakkauden sekä katumuksen vaihe (kuva 1. Väkivallan kehä).

Kuva 1. Väkivallan kehä (mukaillen Walker 2009, 84–85)

Jännitteiden kasautuessa väkivallan tekijän ja kokijan välinen kitka kasvaa, mikä mahdollisesti käy ilmi muun muassa tekijän ilkeänä käytöksenä, vihamielisyyden ja tyytymättömyyden osoittamisena kokijaa kohtaan. Kokija yrittää miellyttää, lepytellä ja välttää ärsyttämästä tekijää, mikä voi hetkellisesti lievittää tilannetta ja luoda kokijalle harhan tilanteen hallinnasta. Vaiheeseen liittyy kasvava vaaran tunne, jota seuraa väkivallan tuoma avuttomuus hallinnan harhasta huolimatta. (Walker 2009, 84.)

Walkerin mukaan (2009, 84–85) jännitteiden kasvaessa kokijan pelko lisääntyy, hänen hallinnan tunteensa tekijää kohtaan vähenee ja kokija saattaa uupua stressin seurauksena. Tilanne voi johtaa kokijan etääntymiseen tekijästä sekä tekijän toteuttaman kontrollin kiristymiseen. Lopulta tilanne kärjistyy usein hallitsemattomaan väkivaltaan.

Väkivallan jälkeen seuraa rakkauden ja katumuksen vaihe, jonka aikana tekijä osoittaa joskus katumusta, pyytää vuolaasti anteeksi, tehdä lupauksia ja hyvittää lahjoilla ja ystävällisyydellä. Tekijä saattaa tehdä asioita, joita hän on tehnyt kokijaa kohtaan seurustelun alussa ja rakastuessaan tähän. Tekijä saattaa uskoa itsekin, että väkivaltaisuus loppuu. Kokija haluaa uskoa lupauksiin ja muutokseen erityisesti suhteen alkuvaiheessa ja hän saa positiivista vahvistusta suhteessa

pysymiseen, vaikka jännitteet tai vaaran tunne voivat silti olla läsnä. (Walker 2009, 85.)

Syitä siihen, miksi tekijä on väkivaltainen lähisuhteessa, on selitetty monin eri teorioin. Vaikka taustatekijät vaihtelevat, vastuu väkivallasta ja sen lopettamisesta on aina tekijällä. Taustatekijöiden ymmärtäminen on kuitenkin olennainen osa ilmiön kokonaisuuden ymmärtämistä. Selitysmalleja väkivaltaisuuteen lähisuhteissa on Rautavan ja Pertun (2002, 30–35) mukaan useita, joista esittelen seuraavaksi joitain. Psykopatologinen malli korostaa psyykkisiä poikkeavuuksia, kuten persoonallisuushäiriöitä ja lapsuusajan vaikeita kokemuksia sekä biologisia tekijöitä, kuten päihteiden ja dopamiinin toimintahäiriöiden osuutta. Psykososiaalisessa mallissa väkivallan nähdään olevan seuraus stressistä ja elämäntilanteen rakenteellisista tekijöistä, kuten avioerosta, perherakenteiden muutoksista tai taloushuolista. Biologinen malli keskittyy evoluutioteoriaan sekä väkivaltaisen käyttäytymisen periytymiseen. Sosiaalisen oppimisen malli selittää väkivaltaa opittuna ongelmanratkaisukeinona ja korostaa sen siirtymistä sukupolvelta seuraavalle. Linner Matikka (2020, 5) tuo esiin, että väkivaltaisuus saattaa kummuta muun muassa tekijän stressin sietokyvyn koettelemuksista, kyvyttömyydestä ilmaista tunteitaan, pahasta olostai kohtuuttomista vaatimuksista läheistään kohtaan, joissa voidaan nähdä yhdenmukaisuutta käsiteltyihin selitysmalleihin.

2.4 Riskitekijät ja haavoittuvat ryhmät

Todettaessa lähisuhdeväkivallan olevan laaja, useita ihmisiä koskettava ilmiö, on keskeistä tiedostaa joitain tekijöitä, jotka altistavat yksilöiden kytkeytymisen ilmiöön. Capaldi ym. ovat systemaattisessa katsauksessaan tarkastelleet monipuolisesti parisuhdeväkivallan riskitekijöitä, joita voidaan näkemykseni mukaan perustellusti peilata myös yleisemmin lähisuhdeväkivaltaan.

Capaldi ym. (2012) toteavat, että riskiä toimia väkivaltaisesti parisuhteessa lisäävät muun muassa elämän stressitekijät, lapsuuden aikainen koettu perheväkivalta ja sen todistaminen, tekijän vanhempien ja hänen oma

antisosiaalinen käytöksensä sekä lapsuuden aikaiset käytöshäiriöt. Erityinen riskitekijä todettiin olevan miesten vaikeudet ilmaista itseään verbaalisesti. Lisäksi vihamielisyys, mustasukkaisuus ja väkivaltaa hyväksyvät asenteet kasvattavat todennäköisyyttä väkivaltaisuuteen. Riskiä kokea väkivaltaa parisuhteessa lisääntyy lapsuudenajan perheessä koetun väkivallan myötä tai jos henkilö on altistunut sille.

Alkoholin käyttöä pidetään Capaldin ym. (2012) mukaan parisuhdeväkivallan riskitekijänä sen estojen vähentävän vaikutuksen vuoksi. Jos pariskunnalla on alkoholin liikkakäyttöä, todennäköisyys kokea kumppanin taholta väkivaltaa nousee. Päihteiden todettiin lisäävän väkivaltaa parisuhteessa erityisesti, jos tekijällä on lapsuudenaikaista kaltoinkohtelua tai käytöshäiriöitä.

THL (2024a) toteaa, että naisten mahdollisuus kokea parisuhteessa väkivaltaa kasvaa erityisesti raskauden aikana sekä silloin, kun perheessä on pieniä lapsia. Riskin kohoaminen saattaa selittyä muun muassa perhedynamiikan muutoksilla, vanhempien omien tarpeiden huomiotta jättämisellä, yleisesti stressaavalla elämäntilanteella sekä vanhemmuuteen liittyvillä paineilla. Tämä riskitekijä liittyy aikaisemmin esittelemääni psykososiaaliseen selitysmalliin.

Myös muut tekijät voivat altistaa haavoittuvaiseksi lähisuuhdeväkivallalle. Riskiä lisää muun muassa riippuvuus muista, heikentynyt toimintakyky tai alisteinen asema suhteessa tekijään. Ikääntyneillä sekä vammaisilla henkilöillä on verrattain korkeampi riski kokea lähisuuhdeväkivaltaa, eivätkä he aina pysty suojautumaan siltä tai hakemaan apua tilanteeseen (Rikoksantorjuntaneuvosto 2025a). Valtioneuvoston tutkimushankkeen tulosten perusteella toimintarajoitteiset henkilöt kokevat lähisuhteissaan väkivaltaa muuta väestöä enemmän (Luoma ym. 2022, 104).

Lapset ovat erityisen alttiita kaltoinkohtelulle ja väkivallalle, sillä he ovat riippuvaisia aikuisista. Lapset elävät jatkuvasti aikuisten läheisyydessä ja vaikutusten alaisina ja kokevat usein velvollisuutta olla lojaaleja heille. Lapseen kohdistuva lähisuuhdeväkivalta voi ilmetä muun muassa perustarpeiden laiminlyöntinä, kemiallisena pahoinpitelynä rauhoittavilla lääkkeillä tai vauvan

ravisteluna (THL 2025a). Tunnetuin lapsiin kohdistuvan väkivallan muoto lienee kuritusväkivalta. Sen avulla aikuinen pyrkii säätelemään lapsen käyttäytymistä tai rankaisemaan häntä (Poliisi 2018). Vaikka suhtautuminen kuritusväkivaltaan on muuttunut kielteisemmäksi, lapsiin kohdistuva väkivalta nähdään edelleen hyväksyttävämpänä kuin aikuisiin kohdistuva väkivalta (Rikoksentorjuntaneuvosto 2025b).

15–20-vuotiaiden väkivaltakokemukset seurustelusuhteissa ovat yleisiä. Digitaalista väkivaltaa on kokenut lähes puolet nuorista ja yli 40 % on kokenut kasvokkaista henkistä väkivaltaa. Neljännes heistä on kokenut seksuaalista painostamista tai pakottamista ja 16 % fyysistä väkivaltaa. (Isotalo 2023, 131.) Ilmiön yleisyydestä päätellen nuorilla on erityinen riski olla väkivaltaisista parisuhteisissa sekä olla sen kohteena. Seurusteluväkivallan yleisyys saattaa liittyä keskeneräisiin emotionaalisiin ja kognitiivisiin taitoihin sekä rajojen opetteluun, vaikka syiden voidaan olettaa olevan moninaiset. Capaldi ym. (2012) nostavat katsauksessaan esiin, että vanhempien tuki, valvonta ja kannustaminen väkivallattomiin toimintatapoihin vähentävät väkivaltaisuutta seurustelusuhteissa sekä riskiä joutua sen kohteeksi. Ikätoverien aggressiivisuudella, ystävien tuomilla paineilla ja mustasukkaisuudella on joskus väkivaltaisuutta lisäävä vaikutus, kiintymys vanhempiin taas suojaa siltä.

2.5 Vaikutukset yksilöön ja yhteiskuntaan

Lähisuhdeväkivalta vaikuttaa laajalti sekä yksilöihin että yhteiskuntaan. Se aiheuttaa merkittäviä haittoja, jotka kuormittavat palvelujärjestelmää ja heikentävät ihmisten hyvinvointia. Ilmiön moninaisten vaikutusten ymmärtäminen on tärkeää, jotta sen laajuus ja seuraukset voidaan tehdä näkyväksi.

Lähisuhdeväkivalta aiheuttaa kokijoille moninaisia ja pitkäkestoisia haittoja, jotka voivat heikentää fyysistä ja psyykkistä terveyttä, sosiaalista hyvinvointia sekä taloutta. On todettu, että lapsuudessa koettu väkivalta heijastuu usein terveyteen ja hyvinvointiin myös aikuisena. Haitat voivat ilmetä muun muassa haasteina työelämässä, univaikeuksina, väsymyksenä, päihteiden käyttönä,

psykosomaattisin oirein sekä pitkäaikaissairauksina. Traumaattiset tapahtumat ja krooninen stressi saattavat oireilla post-traumaattisena stressinä ja mielenterveyden haasteina, joiden haitat voivat jatkua pitkälle tulevaisuuteen. Fyysisestä väkivallasta saattaa aiheutua akuutteja terveyshaittoja, kuten luunmurtumia, kipua sekä verenvuotoa ja niiden myötä pysyviä vammoja sekä asettaa raskaana olevan ja sikiön terveyden vaaraan. Pahimmillaan lähisuhdeväkivalta voi johtaa kuolemaan. (Siltala ym. 2022, 15–16.)

Lähisuhdeväkivalta koskettaa epäsuorasti myös sille altistuvia, kuten perheen lapsia. Altistuminen voi vaikuttaa lapseen jo raskauden aikana äidin kohonneena stressinä ja kortisolipitoisuuksina sekä heikentää äidin ja lapsen turvallisen kiintymyssuhteen muodostumista (Siltala ym. 2022, 16). On keskeistä ymmärtää, että lapsi on usein tietoinen häneen kohdistumattomasta perheväkivallasta, sillä hän kuulee ja aistii tilanteen, oppii olemaan varuillaan sekä lukemaan väkivallan uhan merkkejä (Etelä-Karjalan hyvinvointialue 2022, 11–12). Lapsi saattaa myös todistaa väkivallasta aiheutuvia vammoja. Altistuminen on lapselle tai nuorelle traumatisoivaa (Siukola 2014, 65). Se luetaan erääksi henkisen väkivallan muodoksi (Siltala ym. 2022, 16).

Lähisuhdeväkivallalla saattaa olla vaikutuksia tekijään. Hän voi kärsiä häpeästä, syyllisyydestä ja masentuneisuudesta sekä pelätä kodin ja perheen menettämistä. Väkivaltaisuuden paljastuminen ja siitä seuraava leimaantuminen voivat aiheuttaa ahdistusta. (Etelä-Karjalan hyvinvointialue 2022, 20.; Poliisi 2025.) Lisäksi väkivallasta aiheutuu mahdollisesti oikeudellisia seuraamuksia sen täyttäessä rikoksen tunnusmerkit. Kyseessä saattaa olla virallisen syytteen alainen rikos, jolloin syyte voidaan nostaa ilman kokijan vaatimusta rangaistuksesta. Seuraamukset voivat olla esimerkiksi sakkoja tai muita rangaistuksia (Tuomioistuinlaitos 2023).

Inhimillisen hinnan lisäksi lähisuhdeväkivalta vaikuttaa tutkitusti yhteiskuntamme talouteen. Turvallinen ja väkivallaton elämä tukee väestön hyvinvointia sekä näkyy lisäksi laajemmin katsottuna sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten maltillisuutena. Siltala ym. (2022, 84–86) kertovat, että lähisuhdeväkivaltaa kokeneet ihmiset käyttävät moninkertaisesti enemmän terveys-, sosiaali- ja

oikeuspalveluja ei-väkivaltaa kokeneeseen väestöön verrattuna, mikä selittyy välittömällä sekä pitkäaikaisilla seurauksilla. Arvion perusteella lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten suorat terveydenhuollon kustannukset ovat keskimäärin noin 1024 € vuodessa suuremmat kuin naisten, jotka eivät ole kokeneet väkivaltaa. Kyseinen arvio rajautuu viiden vuoden aikana koettuun väkivaltaan, mutta on viitteitä myös siihen, että jo aikaisemmin koettu lähisuhdeväkivalta lisää terveyspalvelujen käyttöä. Parisuhdeväkivaltaa elämässään kokeneiden henkilöiden sosiaalipalvelujen kustannukset ovat 60–90 % ja oikeuspalvelujen kustannukset 70 % korkeammat verrattuna ihmisiin, jotka eivät ole kokeneet väkivaltaa. Lapsuudessaan lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden ihmisten kustannukset sosiaali- ja oikeuspalveluissa olivat 50 % korkeammat verrattuna ihmisiin, jotka eivät olleet sitä kokeneet.

3 Palvelujärjestelmä ja avun hakemiseen vaikuttavat tekijät

Lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä olevien osapuolten palveluihin hakeutumiseen vaikuttavat monet kulttuuriset ja ilmiökohtaiset tekijät, ymmärrys lähisuhdeväkivallasta, muiden ihmisten tietoisuus väkivallasta sekä rakenteellinen puheeksiotto palveluissa. Tämä luku käsittelee avun piiriin hakeutumiseen vaikuttavia tekijöitä, palvelujärjestelmää määritteleviä lakeja, säädöksiä ja sopimuksia sekä lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä oleville henkilöille suunnattuja erinäisiä palveluja.

3.1 Häpeä, vaikeneminen ja tilanteen ulkopuolinen tuki

Lidmanin (2015, 57) mukaan perhe- ja lähisuhdeväkivalta koetaan erityisen kipeäksi ja häpeää aiheuttavaksi, koska se tapahtuu kaikkein läheisimmissä ihmissuhteissa. Häpeä sekä syyllisyyden tunne voivat estää kokijaa hakemasta apua ja irtautumasta tilanteesta jopa pitkiksi ajoiksi (THL 2024a). Lapset, joita lähisuhdeväkivalta koskettaa, saattavat pitää väkivaltaa elämässä normaalina tai eivät osaa sanoittaa kokemuksiaan. Väkivallasta vaikenemista läheisille tai auttaville tahoille saattavat selittää lisäksi pelko häpeäleimasta, väkivaltaisuuden vähättely, toivo ja usko muutokseen, tekijän suojeleminen sekä pelko viranomaisten puuttumisesta tilanteeseen. Myös riippuvuus sekä kiintymyksen ja rakkauden tunteet tekijää kohtaan saattavat estää irtautumista väkivaltaisesta lähisuhteesta (Shemeikka ym. 2023, 23). Vaikka tekijä olisi itse huolissaan käytöksestään, avun hakemisen kynnyks voi silti olla korkea. Hän saattaa kokea häpeää ja syyllisyyttä teoistaan (Siukola 2014, 45).

Avun hakemiseen vaikuttavat lisäksi ajatusmallit, kuten tarve selvittää omin voimin, ajatus lähisuhdeväkivallasta perheen yksityisenä asiana sekä kulttuuriset asenteet. Lisäksi yhteisölliset tekijät, kuten pelko yhteisöstä poissulkemisesta, riippuvuus yhteisön tuesta tai pelko laajentuneesta väkivallasta saattavat vaientaa vaikutuspiirissä olevia.

On arvioitu, että parisuhdeväkivaltaa kokeneista naisista poliisille kertoo kokemuksistaan noin kymmenesosa ja mieskokijoista viisi prosenttia. Terveyspalveluissa kokemuksistaan uskoutuu vastaavasti 20 % naisista ja 10 % miehistä. (Attila ym. 2023, 11, 38.) Vaikka luottamus viranomaisiin on Suomessa suhteellisen korkea, parisuhdeväkivallasta ilmoitetaan silti vähän, mikä saattaa johtua koetusta häpeästä, epäluottamuksesta viranomaisiin sekä sen pelosta, ettei tilannetta uskota. THL:n raportin mukaan vuonna 2024 aikuisista turvakotipalvelujen asiakkaista 9 % oli tilastoitu miehiksi ja loput naisiksi (THL 2025f). Näyttäisi siis siltä, että miesten hakeutuminen kaikenlaiseen avun piiriin on naisia vähäisempää. Taustalla saattavat vaikuttaa miehuuteen liittyvät odotukset muun muassa itsehillinnästä, kykenevyydestä puolustaa itseään, itsenäisyydestä tai riippumattomuudesta (Kim ym. 2023).

On havaittu, että parisuhdeväkivallasta kerrotaan useammin läheisille, kuin edellä mainituille tahoille. Naiset kertovat läheisille kokemuksistaan miehiä enemmän. (Attila ym. 2023, 38.) Eräs syy sille, miksi väkivallasta ei kerrota läheisille, on pelko sosiaalisista haitoista. Väkivallasta kertominen saattaa johtaa väkivallan vaikutuspiiriin kuuluvien ihmisten eristäytymiseen muista ihmisistä sekä läheisten haluttomuuteen pitää heihin yhteyttä. Tieto tai epäily väkivallasta aiheuttavat läheisille vaikeita tunteita ja he saattavat epäröidä oikeuttaan puuttua väkivaltaan perheen sisäisenä asiana (Poliisi 2022, 24). Huolen puheeksi ottaminen on vaikeudestaan huolimatta tärkeää, koska se voi tukea avun piiriin hakeutumista niiden keskuudessa, joita lähisuhdeväkivalta jollakin tavoin koskee.

Pitkään jatkuneesta lähisuhdeväkivallasta irtautuminen vaatii usein ulkopuolisen puuttumista, tukea ja rohkaisua. Muun muassa viranomaiset, lapsi- ja perhepalvelut sekä järjestöt voivat tunnistaa väkivallan ja auttaa puuttumalla tilanteeseen ottamalla asian puheeksi, rohkaisemalla avun hakemiseen ja motivoimalla muutokseen. (Sisäministeriö 2014, 7; Korpilahti ym. 2025, 89.) Lähisuhdeväkivallan riskien kartoittaminen ja siihen puuttuminen ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten velvollisuuksia. Väkivallasta kysyminen on tärkeää, vaikkei se olisi suoranaisesti käynnin syy, sillä systemaattisella ammattilaisen väliintulolla saatetaan katkaista väkivallan kierre. Mikäli

kartoituksessa ilmenee, että henkilö on lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä, ohjataan hänet tarjolla oleviin palveluihin sekä sovitaan mahdollisesti uusi tapaaminen. Keskeistä on hänen turvallisuutensa arviointi sekä toimenpiteiden toteuttaminen hänen turvaamiseksi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut ammattilaiselle puheeksioton tueksi lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen. (THL 2023; THL 2014; Siukola 2014.) Rakenteinen kirjaaminen tuo terveydenhuoltoon MARAK-riskinarvioinnin, turvasuunnitelman sekä häirinnän ja vainon kartoituslomakkeen (Korpilahti ym. 2025, 90).

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtajan kokemuksen mukaan ihmisiä kohtaavat ammattilaiset kysyvät lähisuhdeväkivallasta edelleen liian vähän. Joskus Pilarin asiakkaat ovat kertoneet, että heiltä ei ole palveluissa koskaan kysytty lähisuhdeväkivallasta ja heidän kertomuksensa siitä on saatettu jopa ohittaa. Hän toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä muissa palveluissa, kuten oppilaitoksissa ja päiväkodeissa tulisi aina kysyä lähisuhdeväkivallasta. Hän on kuullut ammattilaisen toteavan, että ottaa lähisuhdeväkivallan puheeksi, jos se tulee esiin. Asia ei kuitenkaan tule ehkä koskaan tietoon, jollei siitä kysytä suoraan. Lähijohtaja korostaa, että puheeksi ottaminen vaatii tietoa ja osaamista asiakkaan auttamiseksi sekä hänen ohjaamiseen palveluihin. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilari on mukana Lähisuhdeväkivaltatyön Avainhenkilömalli (LÄHDE) -hankkeessa. (Turun ensi- ja turvakoti ry 28.6.2025.) Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) ja sen kansallisen tason koordinoinnista vastaa THL. Tavoitteina ovat avainhenkilömallin laajentaminen hyvinvointialueilla, avainhenkilöiden osaamisen vahvistaminen väkivallan tunnistamisessa, puheeksi ottamisessa ja osapuolten auttamisessa, työkalujen ja toimintatapojen tuominen asiakastyöhön sekä yhteistyön edistäminen hyvinvointialueiden välillä väkivallan torjumiseksi. (THL 2025g.)

3.2 Lait, säädökset ja palvelut

Lähisuhdeväkivaltaa koskevilla laeilla, säädöksillä ja kansallisilla ohjelmilla on huomionarvoinen merkitys palvelujärjestelmän rakenteisiin sekä tarpeiden ja oikeuksien tunnustamiseen. Ne muodostavat perustan palveluille, väkivallan vastaiselle työlle sekä auttamismenetelmille, jotka on suunnattu niille, joita lähisuhdeväkivalta eri tavoin koskee. Seuraavaksi syvennyttään edellä mainittuihin aiheisiin eritoten palvelujen järjestämisen sekä sosiaali- ja terveyshuollon näkökulmasta.

Lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten velvoitteet lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä ja kokijoiden suojelussa

Suomen perustuslaki turvaa jokaiselle henkilökohtaisen vapauden, koskemattomuuden ja turvallisuuden (Suomen perustuslaki 1999/731 2:7). Samoin Euroopan ihmisoikeussopimus sisältää useita artikloja, jotka suojaavat ihmisiä lähisuhdeväkivallalta, keskeisimpänä jokaisen oikeus vapauteen ja turvallisuuteen. Suomea koskeva Euroopan Unionin rikosuhridirektiivi tunnistaa lähisuhdeväkivallan sukupuolittuneisuuden, sen muodot ja vaikutukset kokijalle. Direktiivissä todetaan, että kokija ja hänen lapsensa voivat tarvita erityisiä suojelutoimia sekä räätälöityjä tukipalveluja. Lisäksi se painottaa järjestöjen roolia. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29 9,18.)

Suomea sitoo Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta, toiselta nimeltään Istanbulin sopimus. Se velvoittaa valtioita ehkäisemään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa sekä suojelemaan uhreja ja tarjoamaan heille palveluja. (Ulkoministeriö 2025.)

Lapsen oikeuksia koskeva YK:n yleissopimus korostaa lasten suojelemista väkivallalta, hyväksikäytöltä ja välinpitämättömältä kohtelulta. Sopimus velvoittaa valtioita toteuttamaan lapsia suojelevia toimia rakenteellisesti. (Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä

yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 1991/1129 2:19, 32.)

Lanzeroten sopimus velvoittaa Suomea suojelemaan lapsia seksuaaliselta riistolta ja hyväksikäytöltä, toteuttamaan lasta suojelevia toimenpiteitä, avustamaan kokijoita sekä torjumaan ja ehkäisemään rikoksia kansainvälisellä yhteistyöllä. Sopimus korostaa viranomaisyhteistyön merkitystä. (Tasavallan presidentin asetus lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta 2011/88 1:1, 4:14, 5:15–16.) Suomelle on laadittu vuosille 2022–2025 Lanzeroten sopimuksen mukainen toimeenpanosuunnitelma, joka painottaa väkivallan ennaltaehkäisyä (STM 2022, 30).

Suomessa useat lait turvaavat väestön oikeuden lähisuhdeväkivallan kokijoille sekä sille altistuneille heidän tarvitsemiinsa palveluihin ja tukeen. Sosiaalihuoltolaki velvoittaa järjestämään sosiaalipalvelut ihmisille, joiden tuen tarve johtuu lähisuhde- ja perheväkivallasta, sekä tarjoamaan äkillisissä ja järkyttävissä tilanteissa välitöntä psykososiaalista tukea sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyönä (SHL 2014/1301 3:11, 3:29 a-29 b). Lastensuojelulaki edellyttää toimenpiteitä, jos lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat hänen terveyttään tai kehitystään sekä velvoittaa ammattilaiset ilmoittamaan huolestaan sosiaalihuoltoon salassapitosäännöksistä riippumatta. Perheelle tulee tarjota tarpeellinen apu, palvelut ja tukitoimet. (Lastensuojelulaki 2007/417 1:2, 5:25, 7:34.) Niin kutsuttu vanhuspalvelulaki puolestaan velvoittaa ilmoittamaan sosiaalihuollolle ikäihmisestä, joka ei kykene huolehtimaan itsestään (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista 2012/980 5:25). Kyseinen toimenpidevelvoite on asianmukainen, kun havaitaan ikäihmisen kokevan lähisuhdeväkivaltaa. Terveydenhuoltolaki korostaa ammattilaisen velvollisuutta arvioida sosiaalihuollon tarve kiireellisessä hoidossa ja tarvittaessa ottaa yhteys sosiaalihuoltoon myös ilman potilaan suostumusta, jos hän ei kykene

huolehtimaan itsestään tai lapsen etu vaatii sitä. Myös terveydenhuollon tulee järjestää akuuteissa tilanteissa psykososiaalista tukea yhdessä sosiaalipäivystyksen kanssa. (Terveydenhuoltolaki 2010/1326 6:50 a-50 b.)

Valtakunnallinen ja kolmannen sektorin rooli lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä sekä palvelujen järjestämisessä

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja sen tekijöiden, kokijoiden sekä sille altistujien tukeminen edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Suomessa valtakunnallinen koordinaatio, palvelujärjestelmä sekä järjestöt muodostavat keskeisen perustan väkivaltatyölle.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on asettanut tavoitteekseen ehkäistä väkivaltaa ja kehittää palvelujärjestelmää, jotta tuki ja palvelut tavoittavat väestön maan laajuisesti. Valtakunnallinen lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisytyö on THL:n koordinoimaa ja toteutuu valtion organisaatioiden, hyvinvointialueiden sekä kuntien yhteistyönä. Järjestöt toimivat apuna väkivallan vastaisen työn suunnittelussa sekä tuottavat palveluja keskeisessä roolissa. (STM 2025.) STM avustaa sosiaali- ja terveysalan järjestöjä taloudellisesti, arvioi toiminnan tuloksia sekä valvoo avustusten käyttöä. Avustuksista vastaa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA. (STEA 2025.) Myös muut julkiset tahot, kuten hyvinvointialueet voivat antaa taloudellista tukea järjestöille.

Lähisuhdeväkivallan kokija sekä hänen lapsensa voivat hakea lyhytaikaista turvaa turvakodista kokiessaan kotona vaaraa tai sen uhkaa. Turvakodit ovat maksuttomia, ympärivuorokautisia kriisityön yksiköitä eri puolilla Suomea. Niiden järjestämisvastuu on STM:llä sekä THL:llä (THL 2025d). Turvakodit kuuluvat valtion sosiaali- ja terveydenhuollon erityispalveluihin (THL 2025e). THL valitsee turvakotipalvelujen tuottajat ja maksaa niille korvauksen palvelun tuottamisesta lain mukaisesti (Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle 2014/1354). Turvakotipalveluja Suomessa järjestävät pääasiassa hyvinvointialueet sekä eri kolmannen sektorin toimijat.

Kuten sanottu, kolmannen sektorin organisaatiot järjestävät laajalti palveluja lähisuhdeväkivallan eri osapuolille. Rikosuhripäivystys (RIKU) tukee rikoksen uhreja, heidän läheisiään ja todistajia tarjoamalla palveluja ja vaikuttamalla heidän asemaansa. Sen toiminta perustuu EU:n rikosuhridirektiivin velvoitteisiin. (Rikosuhripäivystys 2019a.) Keskustelutukea kriisitilanteisiin ja vaikeisiin elämäntilanteisiin on saatavilla kenelle tahansa Mieli ry:n koordinoimissa kriisikeskuksissa ympäri maan (Mieli ry 2025). Useat järjestötahot tarjoavat neuvontapalvelua lähisuhdeväkivaltatilanteisiin, muun muassa Nollalinja, Nettiturvakodin Apua väkivaltaan -chat sekä eron jälkeisen väkivallan ja vainon tukikeskus Varjo. Seksuaaliväkivaltaa kokeneille ja heidän läheisilleen on saatavilla laajalti palveluja järjestöjen järjestämänä. Lisäksi seksuaaliväkivaltaa kokeneiden palvelukartastoon kuuluu olennaisena osana hyvinvointialueiden järjestämät Seri-tukikeskukset, eli seksuaaliväkivaltaa kohdanneiden tukiyksiköt (THL 2025c).

Kolmas sektori järjestää lisäksi lähisuhdeväkivaltatyön avopalveluja. Miehillä, joiden elämää ilmiö koskettaa, on apua tarjolla muun muassa Miessakit Ry:ssä. Naisille kohdennettuja palveluja löytyy esimerkiksi Monika-Naiset liitto ry:lta sekä Maria Akatemialta. Suvanto ry taasen tarjoaa keskusteluapua kaikille väkivallan ja kaltoinkohtelun osapuolille ikääntyneitä koskevissa tilanteissa (Suvanto ry 2025). Osa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksistä tarjoaa tukea monimuotoisiin tarpeisiin. Palveluja on saatavilla sukupuolesta riippumatta. (Ensi- ja turvakotien liitto 2025b.)

Alueelliset palvelukokonaisuudet ja MARAK-riskiarviointi

Useat eri hyvinvointialueet ovat laatineet internet-sivustoilleen alueellisen palvelupolun ihmisille, joita lähisuhdeväkivalta koskettaa. Havaintojeni mukaan hyvinvointialueiden laatimat palvelukokonaisuudet kohdentuvat suurelta osin lähisuhdeväkivaltaa kokeneille. Väkivallan tekijöille on tällä hetkellä nähdäkseni saatavilla niukasti palveluja, vaikka väkivallan kierteen katkaisu toimintamalleihin puuttumisen sekä itsehoidon kautta on ensiarvoisen tärkeää.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) on luonut internet-sivustolleen lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden toimintaohjeet eri tilanteisiin julkaisten yhteystietoja muun muassa Varhan sosiaali- ja kriisipäivystykseen, rikosuhripäivystykseen, Nollalinjalle, MIELI Turku Kriisikeskukseen sekä Turun ensi- ja turvakoti ry:n Turun turvakotiin ja lähisuhdeväkivaltatyö Pilariin (Varha 2025a). Mikäli henkilö on Varhan alueella huolissaan väkivaltaisesta käytöksestään tai läheisestään, on hänen mahdollista soittaa anonyymiin ehkäisevän väkivaltatyön palvelupuhelimeen (Varha 2025b). Eri hyvinvointialueiden luomilla palvelupoluilla on merkityksensä alueellisten palvelujen piiriin löytämisessä.

Lähisuhdeväkivallan kokijat saattavat ohjautua palvelujen piiriin myös ammattilaisten avulla. Toistuvan pari- ja lähisuhdeväkivallan uusiutumisen riskin arviointityökaluksi on kehitetty moniammatillinen riskinarviointikokous (MARAK), jonka avulla arvioidaan väkivallan kokijan riskit joutua väkivallan kohteeksi. MARAK-riskikartoituslomakkeen laativat yhdessä kokija ja hänet tapaava viranomaisena, kuten sosiaalityöntekijä tai poliisi. Palvelujen tarvetta ja tukitoimia kartoitetaan kokijan luvalla kokouksessa, jossa eri auttajaorganisaatioiden viranomaistahot kokoontuvat yhteen. Moniammatilliseen työryhmään voi kuulua muun muassa poliisin, rikosuhripäivystyksen, lastensuojelun ja terveydenhuollon ammattilaisia. Kokoontumisen tuloksena syntyy kokijan turvallisuutta edistävä toimenpidesuunnitelma, jonka toteutumista seurataan. MARAK-menetelmällä on todettu olevan merkittävä vaikutus väkivallan kierteen katkeamisessa. Se on käytössä laajalti ympäri Suomen ja on THL:n koordinoimaa sekä arvioimaa. (Rikossentorjuntaneuvosto 2025c.)

4 Kehittämistehtävä ja toimintaympäristö

Tässä luvussa esittelen kehittämistyön toimeksiantajan sekä sen alueellista merkitystä väkivaltatyön avopalvelun tarjoajana. Kerron kehittämistehtävän tarpeista ja sen lähtökohdista sekä sen roolista organisaation markkinoinnissa ja palveluista hyötyvien ihmisten tavoittamisessa.

4.1 Kehittämistyön toimeksiantaja

Kehittämistyön toimeksiantajana toimii lähisuhdeväkivaltatyö Pilari, joka tarjoaa keskustelutukea lähisuhdeväkivallan kokijoille, tekijöille sekä sille altistuneille, lähisuhdeväkivallan uhkaa kokeville sekä ihmisille, jotka ovat huolissaan käytöksestään läheisiä kohtaan. Palvelu on maksutonta ja sitä on mahdollista saada nimettömänä. Pilarista voi saada tukea muun muassa muutokseen ja lähisuhdeväkivallan lopettamiseen, keinoja turvallisuuden lisäämiseen sekä turvalliseen kokemusten käsittelyyn. (Turun ensi- ja turvakoti ry 2025.) Lähisuhdeväkivaltatyö Pilari on Turun ensi- ja turvakoti ry:n järjestämä palvelu. Organisaatio on kansalaisjärjestö, joka tarjoaa vaativan vauvatyön, eroauttamisen sekä kriisi- ja väkivaltatyön palveluja. Se on yksi monista valtakunnallisen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksistä (Ensi- ja turvakotien liitto 2025b). Lähisuhdeväkivaltatyö Pilari toimii Varsinais-Suomen alueella kasvokkaisen tuen tai etäyhteyksien keinoin. Asiakkaan ja ammattilaisen tapaamisten lisäksi on mahdollista järjestää pari- tai perhetapaamisia sekä vertaistukiryhmiä. Tarvittaessa ammattilainen saapuu myös asiakkaan luokse. (Suomi.fi 2025.) Lähisuhdeväkivaltatyö Pilari tarjoaa ainoana toimijana Varsinais-Suomen alueella kasvokkaista väkivaltatyön avopalvelua lähisuhdeväkivallan tekijöille, kokijoille sekä altistujille. Näin ollen sen palvelujen ja asiantuntijuuden merkitystä voidaan alleviivata.

Palvelun asiakkaista valtaosa on lähisuhdeväkivallan kokijoita, tosin on huomioitava, että henkilön rooli saattaa lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä vaihdella. Vuonna 2024 lähisuhdeväkivaltatyö Pilarissa oli yli 500 asiakasta, jotka

ovat enimmäkseen täysi-ikäisiä. Heistä noin puolet ottavat yhteyttä palveluun saadessaan tietää siitä esimerkiksi ystävän tai sukulaisen kertomana, Nollalinjalta tai palvelun verkkosivulta. Ulkopuolisten ohjaus palveluun voi tapahtua myös Varhasta tai organisaation sisäisen asiakasohjauksen ja muiden järjestötoimijoiden toimesta. (Turun ensi- ja turvakoti ry 27.1.2025; 20.2.2025.)

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarista on vuosien varrella tullut alueellisesti yhä tutumpi palveluntarjoaja, mikä näkyy asiakasohjausten lisääntymisenä alueen sosiaali- ja terveystalvakuista. Palvelun työntekijät nähdään henkilöinä, joita voidaan konsultoida lähisuhdeväkivaltakysymyksissä sekä pyytää tarvittaessa työpariksi. (Turun ensi- ja turvakoti ry 27.1.2025; 20.2.2025; 28.6.2025.)

Varhan alueella tilastoitiin vuonna 2023 yhteensä 1 528 lähisuhdeväkivallan kokijaa viranomaisten tietoon tulleiden tapausten perusteella (Tilastokeskus 2025). Lukuja tulee kuitenkin tarkastella kriittisesti, sillä läheskään kaikki tapahtunut lähisuhdeväkivalta ei tule viranomaisten tietoon. Vaikka lähisuhdeväkivaltatyö Pilari vaikuttaisi saavuttaneen menestyksekkään määrän lähisuhdeväkivallan kokijoita, useat lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä olevat tai olleet ihmiset jäävät tilanteensa kanssa toistaiseksi ilman apua. Tarve palvelulle on ilmeinen ja samoin sen pyrkimys tavoittaa tukea tilanteeseensa tarvitsevat ihmiset.

4.2 Kehittämistehtävän kuvaus

Tämän kehittämistyön tehtävänä oli kehittää tuotos, joka vastaa toimeksiantajan tarpeeseen kehittää esite sen palveluista. Tuotoksen tarkoituksena on levittää tietoa palvelusta erityisesti Varsinais-Suomen alueella lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä olevien ihmisten keskuudessa. Tavoitteena on, että yhä useammat ihmiset palvelun kohderyhmässä saavat tietää lähisuhdeväkivaltatyö Pilarista ja voisivat siten hakeutua kyseiseen palveluun. Tuotoksen ensisijainen kohderyhmä ovat lähisuhdeväkivallan tekijät, kokijat ja sille altistujat, mutta esitteellä voidaan levittää tietoisuutta palvelusta heidän läheisilleen tai kohderyhmää kohtaavien ammattilaisten parissa. Esite voi toimia puheeksi

ottamisen välineenä esimerkiksi ammattilaisen tai läheisen keskustellessa lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä olevien ihmisen kanssa huolestaan. Mitä enemmän ihmisiä tieto palvelusta tavoittaa, sitä todennäköisemmin siitä hyötyvät ihmiset löytävät sen pariin myös muiden ihmisten kerrottua palvelusta.

Kohderyhmän saavuttaminen esitteen avulla voi lisätä hyvinvointia Varsinais-Suomessa. Tiedon saavuttaminen palvelusta ja sieltä avun hakeminen saattaa edistää väestön turvallisuuden kokemusta, hyvinvointia sekä mahdollistaa väkivallatonta elämää. Tarvetta edistää väestön tietoisuutta lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin palveluista vahvistaa myös Attilan ym. (2023, 38) julkaisema havainto, jonka mukaan vain pieni osa parisuhdeväkivallan kokijoista ottaa todellisuudessa yhteyttä heille suunnattuihin tukipalveluihin.

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarilla on ennen kehittämäni esitettä ollut käytössä monisivuinen, informatiivinen esite, joka soveltuu eritoten palveluun ohjaavien tahojen käyttöön. Tarve uudesta esitteestä koski helposti asiakkaita tavoittavaa tuotosta, jonka ominaisuuksia ovat yksinkertaisuus, helposti lähestyttävyyys ja mukaan ottamisen mahdollisuus. Tavoite oli luoda yhteydenottokynnystä madaltava ja palveluun tutustumiseen ohjaava tuotos. Esitteeseen liittyviksi tarpeiksi oli määritelty miellyttävä ulkonäkö esimerkiksi jääkaapin oveen kiinnitettäväksi sekä neutraaluis asiakasryhmän osalta, jotta se ei poissulje ketään vaikkapa perhetilanteeseen tai sukupuoleen katsoen. Kehittämistyön sukupuolineutraaliuden tarpeellisuutta korostaa Attilan ym. (2023, 38) arvio, jossa todetaan, että vain kolme prosenttia parisuhdeväkivaltaa kokeneista miehistä on yhteydessä kokijoiden tukipalveluihin. Naisten osuus heistä on 8 %.

4.3 Tuotoksen soveltaminen osaksi organisaation markkinointia

Organisaation ollessa voittoa tavoittelematon, kuten Turun ensi- ja turvakoti ry, on sillä vaikutuksensa organisaation palvelujen markkinointiin. Vuokko (2020, 20, 39) kertoo teoksessaan, että voittoa tavoittelemattoman eli nonprofit-organisaation ensisijainen pyrkimys on määritellyn mission saavuttaminen, ei taloudellinen voitto. Markkinoinnilla pyritään muun muassa vaikuttamaan,

tekemään organisaatio ja palvelut tunnetuksi sekä vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Turun ensi- ja turvakoti ry:n viestintä- ja järjestökoordinaattorin mukaan tavoitteena on olla ammattilaisorganisaatio, joka tarjoaa apua sitä tarvitseville (Turun ensi- ja turvakoti ry 2.7.2025a).

Turun ensi- ja turvakoti ry markkinoi organisaatiotaan ja palvelujaan sosiaalisen median kanavissa sekä Meta-yrityksen alustoilla. Sosiaalisen median alustat toimivat heidän tärkeimpinä markkinointikanavinaan. Sosiaalisen median kohderyhmäanalyysin avulla on havaittu, että markkinointi tavoittaa melko helposti 35–45-vuotiaat naiset. Kaiken ikäisten miesten saavuttaminen on tällä hetkellä vaikeinta. Organisaatio toivoisi miesten lisäksi tavoittavansa enemmän lähisuhdeväkivallan käyttäjiä sekä nuoria, joiden elämää seurusteluväkivalta koskettaa. (Turun ensi- ja turvakoti ry 2.7.2025; 28.6.2025)

Esite on muiden markkinointikeinojen ohella hyvin konkreettinen tapa tavoittaa ihmisiä. Turun ensi- ja turvakoti ry:n esitteitä jaetaan muun muassa messuilla ja tapahtumissa kävijöille sekä koulutuksissa. Esitteet saavuttavat ihmiset myös organisaation sisällä eri palveluiden kautta sekä jaettuina yhteistyökumppaneille ja ohjaaville tahoille. Aikaisemmin mainittua, toimeksiantajalla käytössä ollutta esitettä jaettiin vuonna 2024 lähes 800 kappaletta.

Kehittämistyöni tuotoksena kehitettyä esitettä voidaan jakaa fyysisenä tai digitaalisena. Fyysinen esite jää todennäköisesti mieleen sen konkreettisuuden ja käteen otettavuuden vuoksi. Mukaan otettuna, kiinnostunut henkilö mahdollisesti vilkaisee sitä uudestaan ennen pois heittämistä. Ihmiset voidaan tavoittaa esitteen avulla muun muassa messuilla sekä jakamalla sitä paikkoihin, joissa kohderyhmä käy, kuten neuvoloihin, sosiaalitoimen pisteisiin sekä muihin Varhan yksiköihin. Lisäksi esitettä voidaan jakaa yhteistyökumppaneiden jaettavaksi. (Turun ensi- ja turvakoti ry 20.2.2025; 2.7.2025.) Mikäli esitteen jakaminen tapahtuu messuilla tai välineenä puheeksiotossa, vaikeassa elämäntilanteessa olevien ihmisten avun hakemista saattaa helpottaa se, että tiedon saanti palvelusta tapahtuu kahden ihmisen kohtaamisessa saaden esite kädestä käteen.

5 Kehittämistyön toteutus ja tulokset

Kehittäminen on toimintaa, jolla tähdätään muutokseen. Lähtökohtina sille voivat olla joko näky jostain uudesta taikka ongelmat nykyisessä tilanteessa tai toiminnassa. Kehittäminen on usein konkreettista, ja sillä pyritään saavuttamaan jokin selkeästi määritelty tavoite, kuten vaikkapa toimintatapa tai rakenteellinen uudistus. Kehittämistyöstä puhuttaessa kehittämistoimintaan on lisätty tutkimuksellinen näkökulma, mikä tässä tapauksessa tarkoittaa tutkitun tiedon soveltamista. (Toikko & Rantanen 2009, 14–19.)

Kehittämistyöni noudattaa Toikon ja Rantasen edellä kuvattua kaavaa kehittämisen tavoitteellisuudesta sekä sovittaa siihen erityisesti asiakasryhmää sekä käsiteltyä ilmiötä koskevaa tietoa. Kehittämistyössä sovellettu tutkittu tieto on vakuuttanut minut entisestään tämän kehittämistyön tarpeellisuudesta sekä tuonut arvonsa muun muassa asiakasryhmän tavoittamiseen, avun hakemiseen vaikuttaviin sekä niiden kautta sensitiivisyyteen liittyviin piirteisiin.

5.1 Kehittämistyön menetelmät

Kehittämistoiminnassa menetelmien lähtökohta on usein käytännöllinen. Niiden avulla pyritään pääsemään tavoiteltuihin tuloksiin sekä vastaamaan kehittämistyön tarpeisiin. Käytettyjen menetelmien tehtävänä voivat olla muun muassa arvioida tavoitteiden saavuttamista tai selvittää kehittämisen tarvetta. (Toikko & Rantanen 2009, 18.) Kun kehittämistyön odotukset ja tarpeet olivat selvillä, pohdin menetelmävalintoja tarvelähtöisesti eri kehittämistyön vaiheita tarkastellen. Valitsin menetelmät tietoperustan laajentamiseen, kumppanuutta tukevan yhteistyön ja viestinnän tukemiseen, suunnittelu- ja toteutusvaiheen välineeksi sekä kehittämistyön arviointia varten.

Yhteistyökumppanuus ja dialoginen keskustelu

Kun opinnäytetyö tehdään työelämän kanssa, sen tulee perustua kumppanuuteen ja empatiaan. Moniammatillisessa verkostossa kumppanuus ja empatia mahdollistavat luovan ongelmanratkaisun ja ratkaisujen toimivuuden kokeilemisen. Vuoropuhelun avulla voidaan yhdistää arjen käytäntö, tutkimusperustaisuus sekä ammatillinen osaaminen. (Vilka 2021.) Olen kehittämistyöhöni soveltuvien osin hyödyntänyt Lyhdyn ja Nietolan (2020, 142–144) artikkelissa erittelemiä moniammatillisen dialogisuuden lähtökohtia. Heidän mukaansa pohjana dialogisuudelle toimii asiantuntijuutta kunnioittava vuorovaikutus. Moniammatillisessa dialogisuudessa toimijat löytävät uusia ideoita astumalla yhdessä tietämättömyyden ja epävarmuuden alueelle uskaltamalla kunnioittavan vuorovaikutuksen ohella olla myös erimielisiä. Salonen ym. (2017, 31) toteavat, että kehittämissuhteissa konstruktivisen perinteen mukaisesti kehittämisessä olevat henkilöt ovat täysivaltaisia toimijoita, ja jokaisen tieto ja näkemys on samassa arvossa. Itse koen, että tässä kehittämistyössä säännöllinen, dialoginen keskustelu Turun ensi- ja turvakoti ry:n toimijoiden kanssa on edistänyt yhteistä työskentelyä merkittävästi. Yhteisen kehittämisen visioinnin lisäksi erityisen arvokkaana olen kokenut palautteenvaihdon. Dialogisuus on mahdollistanut monitahoisen yhteistyön ja kumppanuuden prosessin aikana.

Asiantuntijan tiedonanto ja henkilökohtainen tiedonanto

Kehittämistyön toteuttajana halusin teoreettisen perustan ohella laajentaa ymmärrystäni organisaatio- ja aluekohtaisesta kokonaiskuvasta, jota en käyttämistäni lähteistä saanut. Määrittelin tiedontarpeiksi muun muassa lähisuuhdeväkivaltatyön aseman Turun seudulla, toimeksiantajan yhteistyön muiden sidosryhmien kanssa ja organisaation markkinointiin sekä asiakkaiden tavoitettavuuteen liittyvät erityispiirteet. Saatu tieto oli edellytys esitteen merkityksen oivaltamisessa osana markkinointia sekä alueellisen palvelukokonaisuuden, muiden markkinointistrategisten seikkojen sekä

asiakkaiden palveluun ohjautumiseen ymmärtämisessä. Ratkaisuksi valitsin kevyesti strukturoidun asiantuntijan tiedonannon, joka toteutui sähköpostitse, tapaamisilla sekä Teams-yhteyksin Turun ensi- ja turvakoti ry:n asiantuntijoiden kanssa. Dokumentoin tapaamisten aikaan saadut tiedot muistiinpanoin ja pyrin lähettämään käsiteltävät aiheet asiantuntijoille ennalta tiedoksi. Asiantuntijan tiedonantojen osalta pyrin läpinäkyvyyteen kertoen tiedonkeruuseen, tiedon säilytykseen ja käyttöön liittyvät asiat. Henkilökohtaisena tiedonantona sain nähtäville organisaation viestintästrategiset ohjeet, jotka mahdollistivat kehittämistyöni suunnittelun bränditietoisesti luonnolliseksi osaksi Turun ensi- ja turvakoti ry:n muuta viestintää.

Benchmarking

Benchmarking on vertailevaa arviointia, jossa pyritään toiminnan kehittämiseen. Metodissa arvioija on kiinnostunut siitä, miten muut tekevät ja toimivat. Vertailu kuuluu aina metodiin. Tärkeä erityispiirre benchmarking-menetelmässä voidaan nähdä olevan uteliaisuus toista toimijaa kohtaan. Siihen sisältyy aina viisi keskeistä elementtiä: arvioija, arvioitava toimija sekä kohde, intressi ja arvioinnin välineet. (Karjalainen 2002, 10–17.) Benchmarking-menetelmän mukailu vastasi tarpeeseeni vertailla vastaavia tuotoksia ja luoda kehittämistyötä liikkeelle panevia valintoja. Menetelmän periaatteet ja sen mukailu auttoivat hyödyntämään vertailevaa arviointia kehittämistyön alkuvaiheessa. Valitsin kymmenen sosiaalialan visuaalista tuotosta vertailuun ja kirjasin havaintoni värikoodattuun Excel-taulukkoon. Arvioitavia kohteita olivat fontti, tekstin sijoittelu, tapa ottaa kontakti lukijaan sekä tekstin sisältö. Benchmarking-menetelmää mukaillessi päätin, mitkä elementit sopisivat kehittämistyöhön ja mitkä eivät. Erityisen paljon menetelmän mukailu tuki tekstiosuuden suunnittelua.

SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on suosittu analyysimenetelmä, joka koostuu neljästä eri analysoitavasta osa-alueesta. Niitä ovat vahvuudet (Strengths), heikkoudet

(Weaknesses), mahdollisuudet (Opportunities) sekä uhat (Threats). Tärkeää SWOT-analyysin teon jälkeen on muistaa saatujen analyysien hyödyntäminen, jotta analyysi ei olisi pelkkää asioiden listaamista. Analyysia tulee seurata esimerkiksi strateginen valinta tai toimintasuunnitelma. (Vuorinen 2013, 88–94.) Keskeinen osa kehittämistyötä oli tuotoksen arviointi. SWOT-analyysin avulla onnistuin saamaan kehittämistyötä eteenpäin vieviä arvioita sekä edistämään toimeksiantajaorganisaation osallisuutta arviointiin. Analyysista saaduista tuloksista saaduista tuloksista tarvittavat jatkotyöstön tarpeet tulivat ilmi ja se vastasi kehittämistyön tarpeisiin.

Eräs syy sille, miksi valitsin käyttää arviointimenetelmänä SWOT-analyysia, on sen helppo lähestyttävyyden sekä tunnettavuus työelämässä. Analyysi toteutui lähettämällä sähköpostitse neljälle Turun ensi- ja turvakoti ry:n työntekijälle kaksi toisistaan eroavaa alustavaa esitevaihtoehtoa. Liitteeksi lähetin molempia vaihtoehtoja varten täytettävät SWOT-analyysipohjat (Liite 1. SWOT-analyysipohja), joiden alapuolelle olin lisännyt arvioinnin tueksi apukysymyksiä siltä varalta, että SWOT olisi arviointityökaluna uusi tai tuntuisi muutoin vaikealta täytettäväksi. Saatesähköpostissa selvensin esitteen tekoa ohjaavat periaatteet, esitteen käyttötavan ja sen luomisessa huomioitavat seikat sekä kerroin, että SWOT-analyysistä saatuja tuloksia voidaan käyttää nimettöminä opinnäytetyöni raportissa.

5.2 Prosessikuvaus konstruktivisen mallin mukaan

Tavoitteeseen pääsemiseksi kehittämistyössä tarvitaan suunniteltu prosessi. Tässä opinnäytetyössä hyödynsin Kari Salosen konstruktivista mallia. Se soveltui prosessimallina sängen hyvin tähän kehittämistyöhön, jossa luovuus ja yhteistyö olivat avainasemassa. Seuraavaksi esittelen tämän kehittämistyön prosessin vaiheet Salosen malliin peilaten. Salosen (2013, 16) teoriassa todetaan, että konstruktivinen malli on yhdistelmä spiraalimallista sekä lineaarisesta prosessimallista. Konstruktivisen mallin keskeisiä piirteitä ovat inhimillisten tekijöiden huomioiminen, toiminnan arviointi prosessin eri vaiheissa sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden korostaminen.

Konstruktivisen mallin mukaan kehittämistyö alkaa aloitusvaiheella, jossa määritellään hankkeen suunta, kuten kehittämistarve, tehtävä, toimintaympäristö ja toimijat. Yhteinen keskustelu korostuu, jotta onnistumisen kannalta olennaiset asiat voidaan tunnistaa. (Salonen 2013, 17.) Kehittämistyön aloitusvaihe alkoi tammikuussa 2025 keskusteluilla Turun ensi- ja turvakodin Pilarin lähijohtajan kanssa. Keskustelimme alustavasti kehittämistyön odotuksista, tuotteen tarpeesta, aikataulusta sekä mahdollisesti eri vaiheessa organisaation sisäisten toimijoiden mukaan ottamisesta osaksi kehittämistyötä.

Suunnitteluvaiheessa laaditaan kirjallinen kehittämissuunnitelma. Kaikkea ei voi vielä tässä vaiheessa tarkasti suunnitella, mutta huolellinen suunnittelu on tärkeää. On tavallista, että epäselvät asiat tarkentuvat työn edetessä. (Salonen 2013, 17.) Opinnäytetyön suunnitelma toimi tämän työn kehittämissuunnitelmana. Siihen sisältyi mallin mukaisesti muun muassa kehittämistyön tavoitteet ja sen vaiheet, kehittämismenetelmät, teoretietoja sekä ympäristön ydin- ja avainhenkilöt. Suunnitteluvaihe toteutui helmikuusta maaliskuuhun 2025. Kun suunnitelma oli toimeksiantajan ja opinnäytetyötä ohjaavan opettajan taholta hyväksytty, siirryin prosessin esivaiheeseen.

Kehittämisprosessin esivaiheessa tapahtuu työskentelyn organisointi. Esivaihe saattaa olla ajallisesti lyhyt. (Salonen 2013, 17.) Esivaiheessa, ajallisesti maaliskuun lopulta huhtikuulle, suunnittelimme kehittämistyötä yhteistyössä organisaation lähijohtajan ja viestintä- ja järjestökoordinaattorin kanssa. Keskustelimme esitteen kehittämistä ohjaavista tekijöistä, aikatauluista, rooleista ja menetelmistä. Esivaiheessa laadin tutkimuslupahakemuksen, jota varten Turun ensi- ja turvakoti ry:llä oli valmis hakemuspohja. Siinä määrittelin kirjallisesti kohdeyksikön, osallistujat, aineiston säilytyksen ja eettiset näkökohdat. Lähetin hakemuksen lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtajalle, jonka jälkeen hakemus hyväksyttiin ja lähetin toimeksiantosopimuksen allekirjoitettavaksi Turun ammattikorkeakoulun edustajalle, itselleni sekä lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtajalle.

Työstövaiheessa edetään kohti tavoitetta ja tuotosta. Se voi olla intensiivistä ja pitkäkestoista, ja siinä konkretisoituvat toimijoiden roolit ja vastuut. Ohjaus,

vertaistuki ja palaute ovat keskeisiä ammatillisen kehittymisen ja hankkeen onnistumisen kannalta. (Salonen 2013, 18.) Työstövaiheessa huhtikuusta 2025 eteenpäin laadin esitettä benchmarking-menetelmää mukaillen. Vaihe sisälsi esitteen tekstiosuuden, sloganin, logon sekä taustan työstöä, markkinointistrategisten ohjeiden soveltamista käytäntöön ja kokonaisuuden sommittelua. Työstö tapahtui tiiviissä yhteistyössä organisaation viestintä- ja järjestökoordinaattorin sekä lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtajan kanssa. Varasin työstövaiheelle useita kuukausia, sillä luova työskentely oli prosessin intensiivisin ja vaikeimmin ajallisesti määritelty osa.

Tarkistusvaiheen voidaan nähdä olevan osa kaikkia vaiheita, mutta samalla kuitenkin oma vaiheensa, jossa toimijat arvioivat tuotosta. Tuotos voidaan palauttaa työstövaiheeseen tai siirtää seuraavaan vaiheeseen. (Salonen 2013, 18.) Kehittämistyön tarkistusvaiheessa kesäkuussa 2025 keräsin arviointiaineistoa SWOT-analyysilla kahdesta eri esitevaihtoehdosta, mikä tuotti arvokasta aineistoa prosessia varten. Palasin analyysien pohjalta työstövaiheeseen yhdistämään esitteiden parhaiksi osoittautuneet puolet, korostamaan värimaailmaa sekä lisäämään joitain analyysista saatuja parannusehdotuksia, mikä pidensi hieman aikataulua. Työstin lopuksi englannin- ja ruotsinkieliset esiteversiot, hioin sommittelua sekä tein saavutettavuutta tukevia parannuksia yhteistyössä organisaation toimijoiden kanssa. Työstö- ja tarkistusvaiheet tulivat päätökseen lokakuussa 2025.

Viimeistelyvaiheessa tuotos sekä kehittämishankeraportti viimeistellään (Salonen 2013, 18). Viimeistelyvaiheessa lokakuusta 2025 tammikuuhun 2026 viimeistelin esitteestä saavutettavuutta tukevia seikkoja sekä laadin loppuun kehittämistyön raporttina toimivan opinnäytetyön raportin.

Viimeisenä prosessin vaiheena toimii valmiin tuotoksen vaihe, jossa kehittämistyön prosessi päätetään, tuotos esitetään ja sitä levitetään (Salonen 2013, 19). Tämän kehittämistyön viimeisessä vaiheessa joulukuussa 2025 lähetin valmiin tuotoksen toimeksiantajaorganisaatioon. Annoin valmiin esitteen organisaation käyttöön ja lupani muokata esitettä siltä varalta, että siinä olevat tiedot vaativat päivytystä. Koska organisaation verkkosivu-uudistus ei ollut vielä

valmiina, suunnittelemani palvelun verkkosivuille vievää QR-koodia tai palvelun ruotsinkielistä verkkosivuosoitetta ei voitu toistaiseksi liittää kehittämäni esitteeseen. Organisaatiossa liitetään kyseiset elementit esitteeseen, kun ne ovat saatavilla. Esitteiden valmistuttua ne otetaan käyttöön lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin toimesta levittämällä niitä muun muassa verkostotyön ja messujen avulla sekä jakamalla niitä eteenpäin annettavaksi yhteistyökumppaneille.

5.3 Esitteen suunnitteluun vaikuttaneet tekijät

Viestinnässä asiakkaalle kirjallisin menetelmin sen erityispiirteenä on kirjallisen viestin voimakkuus välineenä. Viestin pehmentäminen on tällöin erilaista, kuin kasvokkain tapahtuvassa viestinnässä. Sen tulee olla selkeää, tiivistä ja asiallista. Etuna on, jos kirjallinen viesti onnistuu tuomaan henkilökohtaisuutta, suoruutta sekä pysyy viestin vastaanottajan kokemuspöydässä. (Roivas & Karjalainen 2013, 112.) Koska tarve viestiä sensitiivisesti kohderyhmälle on ilmeinen, olen ottanut huomioon sen kehittämistyössä. Asiakkaiden yhteydenottoa palveluun haastaa usein tilanteen arkaluontoisuus, häpeä ja syyllisyys sekä pelko siitä, mitä tapahtuu, jos tilanteestaan puhuu ja hakee siihen apua (Turun ensi- ja turvakoti ry 28.6.2025). Roolittavien termien välttäminen, avoin sekä sensitiivinen viestintä edisti esitteen lähestyttävyyttä. Päätin muun muassa käyttää uhri-sanana sijasta väkivaltaa kokenut -ilmaisua. Kokijasta puhuttaessa asiakkaalla pysyy aktiivinen rooli sekä toimijuus itsellään (Turun ensi- ja turvakoti ry 27.1.2025).

Tekstimuotoisessa viestinnässä voidaan hyödyntää AIDA-mallia, joka tulee elementeistä huomion herättäminen (Attention), mielenkiinnon virittäminen (Interest), toiminta- tai muun vastaavan halun herättäminen sekä tukeminen ja jonkin asian esittäminen sen ratkaisuna (Desire) sekä toimintaan kehottaminen (Action) (Roivas & Karjalainen 2013, 112). Kyseinen AIDA-malli määritteli tekstin sisältöä ja sen järjestystä. Mallin mukaisesti esite herättää huomion lukijalle suunnatuilla kysymyksillä, virittää mielenkiintoa, esittelee ratkaisuksi palvelun kuvauksen sekä korostaa palvelun maksuttomuutta. Lopuksi esite kehottaa toimintaan yhteydenoton ja palveluun tutustumisen avulla. Määrittelin esitteen

pääviesteiksi palvelun maksuttomuuden, suoran yhteyden ottamisen lukijaan, yhteystietojen helpon saatavuuden sekä vaivattoman pääsyn palvelun verkkosivuille.

Esitteen fontin tyyli määräytyi Ensi- ja turvakotien liiton julkaisuohjeiston mukaan (Turun ensi- ja turvakoti ry 16.4.2025a). Tekstiosuuden kehittämisessä on lisäksi huomioitu saavutettavuustekijöitä. Esite on kooltaan pieni (A6), joten tekstimäärä tuli pitää maltillisena mahdollistaen fontin riittävän koon saavutettavuuden ja helppolukuisuuden varmistamiseksi. Tekstin suunnittelussa painotin arkikieltä ja selkeyttä, jotta esite olisi ymmärrettävä myös vieraskielisille sekä muutoin selkeästä kielestä hyötyville. Tekstisisällön selkeyttämiseksi tekstikokonaisuudet on aseteltu riittävän etäälle toisistaan. Tekstin väreissä on mahdollisimman suuri kontrasti taustaan nähden. Esitteen vaikuttavuutta lisää myös se, että laadin sen suomenkieliseksi, ruotsinkieliseksi sekä englanninkieliseksi.

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarilla ei ollut ennen kehittämistyötä logoa. Loin käytyjen keskustelujen pohjalta kaksi vaihtoehtoa, joista toinen valikoitui SWOT-analyysien pohjalta käyttöön. Logossa mukaillaan symboliikan osalta organisaation toista esitettä, sillä toiveena logon osalta kerrottiin aikaisemmin niiden yhdenmukaisuus. Logon on tarkoitus viestittää lämpöä ja turvaa.

Esitettä varten suunnittelin sloganin, jonka tuli puhutella kaikkia kohderyhmän ihmisiä. SWOT-analyysien ja yhteistyön pohjalta sloganiksi valittiin kahdesta eri vaihtoehdosta "Turvaa lähisuhteisiin", josta muotoiltiin henkilökohtaisemmaksi lähestymiseksi "Turvaa lähisuhteisiisi". Lopuksi muotoilin sloganin kaunokirjoitusfontiksi yhdenmukaisuuden ja visuaalisen kiinnostavuuden lisäämiseksi. Fonttivalinta viimeisteltiin yhteistyössä organisaation viestintä- ja järjestökoordinaattorin sekä Pilarin työntekijöiden kanssa.

Olen suunnitellut esitteen visuaalisen ilmeen Turun ensi- ja turvakoti ry:n erään aiemman esitteen pohjalta, jotta kehittämistyö tukisi organisaation viestintästrategian tavoitetta yhdenmukaisesta brändi-ilmeestä (Turun ensi- ja turvakoti ry 16.4.2025b). Mukailin toisen esitteen rakennetta, jossa etupuolella on logo ja lyhyt, herättelevä teksti. Taustaksi loin abstraktin, pilvimäisen kuvan miellyttävyyttä ja rauhallista vaikutelmaa tuomaan. Turun ensi- ja turvakoti ry:n

logojen asettelua ohjasi Ensi- ja turvakotien liiton julkaisuohjeisto (Turun ensi- ja turvakoti ry 16.4.2025a).

SWOT-analyseista saadun aineiston perusteella kehitin kaksi taustavaihtoehtoa, joista lopullinen tausta valittiin yhteistyössä lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin sen aikaisen sekä tulevan lähijohtajan kanssa huomioiden värityksen miellyttävyys sekä Turun ensi- ja turvakodin logon näkyvyys.

Esitteen toteutuksessa hyödynsin Canva-verkkosivustoa, joka soveltuu hyvin painotuotteiden luomiseen. Huomioin painotuotteen suunnittelussa painotuotteisiin liittyviä teknisiä seikkoja, kuten riittävän resoluution, CMYK-värijärjestelmän sekä leikkausvarat.

5.4 Tuotoksen käyttöönotto ja jatkokehitys

Keskustelimme lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtajan kanssa esitteen käyttöönotosta eli implementoinnista, joka tulee toteutumaan kehitettyä esitettä jakamalla. Levitys tapahtuu pääasiassa yhteistyökumppaneille, erilaisilla messuilla sekä muissa ihmisiä tavoittavissa tapahtumissa. Sitä, miten paljon ihmisiä kehittämäni esite tarkalleen tavoittaa, ei pystytä tietämään varmaksi. Sen tavoitavuutta ei voida mitata yhtä järjestelmällisesti kuin esimerkiksi internet-sivustojen käyntimääriä.

Kuten on aikaisemmin kerrottu, on tiedossa, että aikaisemmin ainoana esitteenä käytössä olevaa fyysistä esitettä jaettiin lähes 800 kappaletta vuonna 2024. Jako tapahtui muun muassa palveluun ohjaavien tahojen, koulutusten, yhteistyökumppanien, messujen, tapahtumien sekä organisaation sisällä muiden palvelujen avulla. Uutta esitettä on tarkoitus jakaa fyysisesti samoin keinoin, jonka lisäksi se tulee löytymään sähköisenä Turun ensi- ja turvakoti ry:n verkkosivuilta. Käyttöönoton haavoittuvuutena on tässä tapauksessa sen riippuvuus verkostotyöstä. Voidaan kuitenkin päätellä, että mikäli verkostotyö jatkuu yhtä aktiivisesti, näin suurella laajuudella jaettu tuotos tavoittaa alueellisesti suuren määrän ihmisiä.

Keskustelimme organisaation viestintä- ja järjestökoordinaattorin kanssa siitä, minkälaisia jatkokehitysideoita kehittämistyöni jälkeen voisi palvelusta hyötyvien ihmisten tavoittamiseksi toteuttaa. Miesten tavoittamisen erityispiirteet saattaisivat olla hyödyllinen ja mielenkiintoinen jatkokehityksen aihe. Uudeksi kehittämistyöksi soveltuisi mahdollisesti myös ammattilaisia varten luotu uusi esite lähisuhdeväkivaltatyö Pilarista. (Turun ensi- ja turvakoti ry 2.7.2025.) Lisäksi pohdin, että olisi kiinnostavaa tutkia lisää tekijöiden, altistuneiden sekä seurusteluväkivallan vaikutuspiirissä olevien tavoittamista ja tavoittamisen tarpeeseen vastaamista.

5.5 Kehittämistyöstä saatu palaute

Kehittämistyöstä saatu palaute on ollut varsin positiivista. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarissa on koettu hyödylliseksi kevyemmän esitteen kehittäminen laajemman esitteen oheen. Positiivinen palaute on koskenut erityisesti esitteen selkeyttä sekä ymmärrettävyyttä. SWOT-analyyseista kävi ilmi, että valtaosa vastaajista piti taustan värejä yleisilmeeltään rauhallisina sekä pehmeinä, minkä jälkeen toiveesta vahvistin niitä hieman voimakkaammiksi. Sain palautetta siitä, että esitteen tekstit ja sisältö vaikuttaisivat tavoittavan hyvin kaikki kohderyhmän ihmiset, eivätkä rajaa ketään pois. Sain SWOT-analyysin avulla palautteen siitä, että esite yhdistyy visuaalisesti muuhun väkivaltatyötä koskevaan materiaaliin. Erillisen positiivisen palautteen sain lisäksi kyvystä johtaa omaa projektiani.

5.6 Kehittämistyön tulokset

Kehittämistyön tuloksena syntyi kaksipuolinen A6-kokoinen, kooltaan 10,5 cm x 14,8 cm esite, joka esittelee Turun ensi- ja turvakoti ry:n lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin palvelua. Esite on kokonsa puolesta helppo ottaa mukaan tai laittaa laukkuun. Sitä voisi kuvailla yleisilmeeltään neutraaliksi sekä pehmeäksi. Tausta on sama esitteen etu- ja kääntöpuolella: pilvimäinen ja rauhallinen tausta neutraalein värein.

Kuva 2. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esitteen etupuoli

Kuva 3. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esitteen kääntöpuoli

Etupuolen (Kuva 2. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esitteen etupuoli) elementit koostuvat Pilarille luodusta logosta sekä sen alle sijoitetusta kaunokirjoituksella kirjoitetusta slogan-tyylisestä toteamuksesta ”Turvaa lähisuhteisiisi”. Logo on pyöreä ja sen keskellä on organisaatiossa toisaalla käytössä oleva

vaaleanpunainen sydän. Sydämen ylä- ja alapuolella ovat kädet, jotka pitävät sydäntä välissään. Yläkulmaan on sijoitettu Turun ensi- ja turvakoti ry:n logo. Turun ensi- ja turvakoti ry:n taholta lisätään myöhemmin verkkosivuille vievä QR-koodi etupuolelle oikeaan yläkulmaan. Kääntöpuolella (Kuva 3. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esitteen kääntöpuoli) esite puhuttelee ensimmäiseksi lukijaa hänelle kohdistetuilla kysymyksin:

Oletko kokenut lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa?

Oletko huolissasi omasta käytöksestäsi läheistäsi kohtaan?

Oletko altistunut lähisuhdeväkivallalle?

Kysymysten jälkeen esitellään Pilarin palvelu lyhyesti. Sanat "Lähisuhdeväkivaltatyö Pilari" on lihavoitu tummalla oranssilla värillä ja "maksutonta" mustalla. Tarkoituksena on korostaa lukijalle tärkeimmät ja kiinnostavimmat viestit, vaikka hän ei lukisi esitettä kokonaisuudessaan. Palvelun esittelyn jälkeen yhteystiedoille on oma tekstikenttä. Niiden kautta Pilariin voi tutustua enemmän tai ottaa suoraan yhteyttä. Yhteystietoina toimivat puhelinnumero sekä internet-sivuston verkko-osoite, joiden edessä ovat niistä kertovat symbolit. Puhelinnumero sekä verkkosivuston osoite ovat fonteiltaan lihavoituja. Kääntöpuolella oikeaan alakulmaan on sijoitettu Turun ensi- ja turvakoti ry:n logo. Laadin esitteen myös ruotsin- ja englanninkieliseksi (Liite 2. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esite ruotsinkielisenä ja Liite 3. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esite englanninkielisenä). Kaiken kielisissä esitteissä niiden sisältö pysyy samana, joten ne eroavat toisistaan ainoastaan kielellisesti.

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Opinnäytetyössä keskeistä on eettisyyden, luotettavuuden ja kriittisen ajattelun systemaattinen pohdinta, jota tulee toteuttaa kriittisesti työskentelyä arvioiden. Seuraavaksi tuon näkyväksi kyseiset aiheet sekä tarkastelen lopuksi niiden vaikutusta työn kulkuun, pohdin työn tuloksia sekä ammatillista kasvua aiheen parissa.

6.1 Eettisyys ja luotettavuus

Olen sitoutunut ja noudattanut kehittämistyössäni Turun ammattikorkeakoulussa noudatettuja hyvän tieteellisen käytännön peruseriaatteita, jotka ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. Ne juontavat juurensa ohjeistukseen hyvästä tieteellisen käytännön ja sen loukkausepäilyjen käsittelemisestä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 6, 11.) Olen lisäksi noudattanut opinnäytetyössäni Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n laatimaa eettisten suositusten muistilistaa (Arene ry 2024, 6). Kehittämistyötä varten tarvittavat sopimukset on solmittu ja tutkimuslupa haettu oikea-aikaisesti ja tunnollisesti. Työn taustateorian rakentamiseksi on käytetty luotettavia, kriittisesti tarkasteltuja lähteitä. Koko kehittämistyö sekä sitä ohjaava teorian tieto on laadittu ja otettu huomioon perustellusti sekä läpinäkyvästi.

Eettiset seikat on otettu huomioon aineiston hyödyntämisessä sekä kehittämistyön menetelmien toteuttamisessa. Ennen SWOT-analysien ja asiantuntijatiedonantojen toteutusta kerroin vastaajille tulosten käyttötavasta ja heidän oikeudestaan pysyä nimettöminä, mahdollisesti kertomalla heidän ajatuksistaan vain työnimikkeillä ja toteutin tätä toimintatapaa. Tapaamisina toteutuneiden asiantuntijan tiedonannon osalta edistin toiminnan läpinäkyvyyttä ja yhteistyötä lähettämällä vastaajille aiheet tai kysymykset etukäteen sähköpostitse. Toimeksiantaja on tarkistanut ja hyväksynyt opinnäytetyön raportin ennen sen julkaisemista. Kehittämistyön menetelmien osalta olen kiinnittänyt huomiota myös saadun aineiston vastuulliseen käsittelyyn. Säilytin

organisaation asiantuntijoilta SWOT-analyyysien ja asiantuntijan tiedonantojen avulla saadut aineistot Turun ammattikorkeakoulun Microsoft 365 -tilillä. Tilille oli pääsy vain minulla ja sille kirjautuminen on suojattu salasanalla sekä biometrisellä, erillisen laitteen vaativalla kaksivaiheisella tunnistautumisella. Analyyseihin ja tiedonantoihin vastanneiden sähköpostiosoitteet sekä nimet tulivat ilmi sähköposteissa, mutta niitä ei mainittu ollenkaan OneDrivessä tai opinnäytetyön raportissa. Aineisto ei sisältänyt kohderyhmään tai toimeksiantajan asiakkaisiin liittyviä arkaluontoisia tietoja tai henkilötietoja. Kun aineiston säilyttäminen ei ole enää tarpeen, tiedot poistetaan Microsoft 365-tililtä eikä niistä ole varmuuskopioita.

Kehittämistyön tuotoksena olevan esitteen suunnittelussa on huomioitu eettisiä seikkoja liittyen kohderyhmän haavoittuvuuteen. Esitteestä saatu tieto on totuudenmukaista ja tarvittavan tiedon tuominen siinä esiin saattaa olla ensihetki luottamussuhteen rakentumiseen. Esite mahdollistaa vaivattoman tutustumisen palveluun ilman, että sitä tarvitsisi ottaa mukaan. Eettisyyden ja vastaanottavuuden kannalta on nähdäkseni sopivaa, että esitteessä vältettiin voimakkaita emotionaalisia tehostuskeinoja. Lukijan puhuttelu on esitteessä neutraalia, mutta on silti tarkoituksenmukaista herättelevin kysymyksin.

6.2 Kriittinen ajattelu

Osaksi korkeakouluissa tehtävää opinnäytetyötä kuuluu aktiivinen kriittinen ajattelu. Kriittisyys tarkoittaa opinnäytetyön tekijän asioiden suhteuttamisen taitoa (Vilkkä 2021). Kriittinen ajattelu on toteutunut kehittämistyötä tehdessäni erityisesti menetelmävalintoja pohtiessani, kehittämistyön prosessien läpinäkyvyyden suunnitteluna, lähdekriittisyytenä ja lähteistä saatujen tietojen objektiivisena arviointina sekä omien olettamusten ja asenteiden kriittisenä tarkasteluna kehittämistyön prosessissa sekä tietopohjan rakentamisessa. Lähteinä olen käyttänyt pääasiassa tutkimuksia ja muita julkaisuja sekä asiantuntijoiden kirjoittamia teoksia huomioiden taustaorganisaation painoarvon luotettavuuteen sekä suosimalla vertaisarvioituja julkaisuja. Erityisen paljon kriittistä pohdintaa vaadittiin lähisuhdeväkivaltaan liittyvän tietopohjan

laatimisessa, sillä olin tietoisesti tehnyt päätöksen käsitellä lähisuhdeväkivaltaa painottaen ilmiötä erilaisissa suhteissa sekä ottamalla asiaan sukupuolineutraalin lähestymistavan kehittämistyöni sukupuolineutraalin lähtökohdan vuoksi. Useiden luotettavien lähteiden tulokulma oli sukupuolittunut ja tietoa oli saatavilla tietyn tyyppisissä suhteissa tapahtuvasta väkivallasta. Tämän vuoksi lähdeteorian käyttö vaati erityistä kriittisyyttä ja huomiointia.

6.3 Pohdinta

Kehittämistyöni teoreettisen tietopohjan myötä voidaan todeta, että lähisuhdeväkivallan vaikutuspiirissä olevia ihmisiä koskettavat erilaiset tekijät, jotka estävät tai hidastavat avun piiriin hakeutumista. Kyseisistä syistä huolimatta tämän kehittämistyön tuloksena luotu esite toimii avun piiriin hakeutumisen kannustajana, poistaen tietoisuuskynnystä sekä rohkaisemalla ottamaan yhteyttä lähisuhdeväkivaltatyö Pilariin. Tietoisuus palvelusta luo mahdollisuuden siihen hakeutumiseen.

Tämän kehittämistyön laatiminen oli itselleni mielekästä ja kiinnostavaa aihealueen sekä luovan työskentelyn osalta. Lopputulokseen vaikutti muun muassa kohderyhmää kohtaan kokemani mielenkiinto sekä motivaationi olla mahdollistamassa heidän hakeutumistaan väkivaltatyön palveluun. Vaikka koen lopputuloksen onnistuneen, lähtökohtani sen toteutukseen olivat arvioitua puutteellisemmat. Kehittämistyön aloittaminen vaati runsaasti painoteknisten seikkojen opiskelua, mitä en osannut ennakoida. Samoin ajan tarve luovassa työskentelyssä sekä käynnissä olleet muut opinnot pidensivät arvioitua työskentelyaikaa. Lopputuloksena syntyi kuitenkin käyttökelpoinen esite, jolla on paikkansa tietoisuuden levittäjänä lähisuhdeväkivaltatyö Pilarista.

Kehittämistyön myötä olen huomannut suhtautuvani lähisuhdeväkivaltaan ilmiönä uudella tavalla. Koen sen myötä henkilökohtaisesti tärkeäksi lähisuhdeväkivallasta puhumisen, sen systemaattisen puheeksioton, rohkaisun avun piiriin hakeutumiseen sekä sosionomina tietoisuuden lisäämisen ilmiöön liittyvistä piirteistä ja vaikutuksista.

Lähteet

Arene ry 2024. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. Viitattu 10.12.2025.

<https://arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2025/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202025.pdf? t=1739803988>

Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 21.8.1991/1129

Attila, H.; Keski-Petäjä, M.; Pietiläinen, M.; Lipasti, L.; Saari, J. & Haapakangas, K. 2023. Sukupuolistunut väkivalta ja lähisuhdeväkivalta Suomessa 2021. Loppuraportti. Tilastokeskus. Viitattu 1.12.2025.

https://stat.fi/media/uploads/sukupuolistunut_vakivalta_temasivu/sukupuolistunut_v%C3%A4kivalta_ja_l%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivalta_suomessa_2021_loppuraportti.pdf

Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J. W. & Kim, H. K. 2012. A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence. Partner Abuse State of Knowledge 3,2: 231–280.

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3384540/#S6>

Ensi- ja turvakotien liitto 2025a. Loppu lähisuhdeväkivallalle. Viitattu 10.11.2025.

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/uutiset/loppu-lahisuhdevakivallalle/>

Ensi- ja turvakotien liitto 2025b. Jäsenyhdistykset. Viitattu 28.9.2025.

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/jasenyhdistykset/>

Etelä-Karjalan hyvinvointialue 2022. Toimintamalli lähisuhde- ja perheväkivallan vastaiseen työhön Etelä-Karjalan alueella. Viitattu 13.11.2025.

<https://www.ekhva.fi/wp-content/uploads/2022/08/Toimintamalli-lahisuhdevakivallan-vastaiseen-tyohon.pdf>

Etelä-Savon hyvinvointialue 2025. Mitä lähisuhdeväkivalta on? Viitattu 28.9.2025. <https://etelasavonha.fi/asiakkaan-opas/lahisuhdevakivalta/mita-lahisuhdevakivalta-on/>

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 25.10.2012/29

Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA), EIGE, Eurostat 2024. EU gender-based violence survey – Key results. Experiences of women in the EU-27, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Viitattu 10.10.2025.

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7870049/20464303/KS-01-24-013-EN-N.pdf/052adbe2-40bd-9472-87c0-ed14c7106bfa?version=1.0&t=1732193841491>

Heiskanen, M. & Ruuskanen, E. 2010. Tuhansien iskujen maa. Miesten kokema väkivalta Suomessa. Julkaisusarja No. 66. Verkkojulkaisu. Euroopan Kriminaalipolitiikan Instituutti. Viitattu 1.12.2025.

https://heuni.fi/documents/47074104/0/HEUNI+report+66_1.pdf/e7607489-75be-31e6-9eb8-4b2bb88c9879/HEUNI+report+66_1.pdf?t=1610020624756m

Isotalo, A. 2023. Väkivalta nuorten seurustelusuhhteissa. Kyselytutkimuksen tuloksia. Tampereen yliopisto. Viitattu 13.11.2025.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/149699/978-952-03-2936-5.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Kanta-Hämeen hyvinvointialue 2025. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 10.11.2025.

<https://omahame.fi/lahisuhdevakivalta>

Karjalainen, A. 2002. Mitä benchmarking-arviointi on? Teoksessa Hämäläinen, K. & Kaartinen-Koutaniemi, M. (toim.) Benchmarking korkeakoulujen kehittämisvälineenä. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 13:2002. Helsinki: Edita.

Kim, E. Y. Y.; Nelson, L. E.; Pereira, T. L.-B.; & Shorey, S. 2023. Barriers to and Facilitators of Help-Seeking Among Men Who are Victims of Domestic Violence: A Mixed-Studies Systematic Review. *Trauma, Violence, & Abuse* 25,3: 2189-2203.

https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/15248380231209435?casa_token=1kOi2li80fwAAAAA%3AA6RZbXWwn9z0hxYodR9h31FAVL8SJNGZAoQeenEIQyIQxMmu_-bSeSXfTnyCO1EHgGcW5kMPygAANw

Klemi, A. 2006. Henkinen väkivalta parisuhteessa. Kokemuksia henkisen väkivallan luonteesta ja satuttavuudesta. Pro gradu -tutkielma. Humanistinen tiedekunta. Viestintätieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 1.11.2025.

<https://jyx.jyu.fi/bitstreams/c2e0887e-68db-42ce-a356-c55da04f4dd2/download>

Korpilahti, U.; Malja, M. & Junkala, A. 2025. Väkivallaton lapsuus. Toimenpidesuunnitelma lapseen kohdistuvan väkivallan ehkäisystä vuosille

2026–2033. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2025:13. Viitattu 5.12.2025.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/39619f17-7d02-4e9f-b0c6-5a1e38d5b34c/content>

Kostamo, P.; Airaksinen, T. & Vilkkä, H. 2022. Kirjoita itsesi asiantuntijaksi. Opas toiminnalliseen opinnäytetyöhön. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. Helsinki: Art House Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.8.2025

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980

Laki valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle 30.12.2014/1354

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417

Lidman, S. 2015. Väkivaltakulttuurin perintö. Sukupuoli, asenteet ja historia. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Linner Matikka, J. 2020. Ei vain selviytyjä – väkivallasta toipujan tie. Ensi- ja turvakotien liitto. Ensi- ja turvakotien liiton verkkokyselyn raportti. Viitattu 3.12.2025. https://issuu.com/ensijaturvakotienliitto/docs/etkl_selviytyjat_verkkokyselyraportti_0620

Luoma, M.; Valtokari, M.; Väre, A.; Holm, M.; Sainio, P.; Ervasti, E.; Vuorenmaa, M.; Hiekkala, S.; Leppäjoki-Tiistola, S.; Heini, A. & Purhonen, S. 2022. Vammaisten henkilöiden kokema lähisuhdeväkivalta ja palvelujen saatavuus. Määrällinen ja laadullinen tarkastelu. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2022:24. Viitattu 12.11.2025. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/aa3f40d7-c6c5-4cb5-b3dd-63d353f647e4/content>

Lyhty, T. & Vuokko, N. 2020. Dialoginen moniammatillisuus asiakastyössä. Teoksessa Näkki, P. & Sayed, T. (toim.) Asiakastyön menetelmiä sosiaalialalla. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. Helsinki: Edita. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 5.9.2025

Matikka, J. & Hipp, T. 2023. Traumainformoitu työote. 2. päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. Vaatii kirjautumisen palveluun.

Mieli ry 2025. Keskustelutukea kriisivastaanotoilla. Viitattu 20.11.2025.

<https://mieli.fi/tukea-ja-apua/keskusteluapua-kriisivastaanotoilla/>

Mielityinen, L.; Hautamäki, S.; Hakala, V.; Fagerlund, M. & Ellonen, N. 2023.

Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2022. Määrät, piirteet ja niiden muutokset 1988–2022. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2023:5. Viitattu 5.12.2025.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/57187205-e483-4606-a913-3f47fbf18e5f/content>

Poliisi 2018. Lapsiin kohdistuva kuritusväkivalta. Viitattu 13.11.2025.

<https://poliisi.fi/-/lapseen-kohdistuva-kuritusvakivalta>

Poliisi 2022. Toiminnallinen käsikirja lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja ennalta estämiseksi. Viitattu 1.10.2025.

<https://poliisi.fi/documents/25235045/33939256/Toiminnallinen-k%C3%A4sikirja-l%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivaltaan-puuttumiseksi-ja+ennalta-est%C3%A4miseksi-v8.pdf/37a14bb7-e4fc-df1b-35ce-c3df75063e8b/Toiminnallinen-k%C3%A4sikirja-l%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivaltaan-puuttumiseksi-ja+ennalta-est%C3%A4miseksi-v8.pdf?t=1648047132809>

Poliisi 2025. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 14.11.2025.

<https://poliisi.fi/lahisuhdevakivalta>

Rautava, M. & Perttu, S. 2002. Naisiin kohdistuva pari- ja lähisuhdeväkivalta. Käsikirja perus- ja täydennyskoulutukseen. Helsinki: Erikoispaino Oy

Rikksentorjuntaneuvosto 2025a. Oikeusministeriö. Ikääntyneisiin ja vammaisiin kohdistuva väkivalta. Viitattu 12.11.2025.

<https://rikksentorjunta.fi/ikaantyneisiin-ja-vammaisiin-kohdistuva-vakivalta> vb

Rikksentorjuntaneuvosto 2025b. Oikeusministeriö. Lapsiin ja nuoriin

kohdistuva väkivalta. Viitattu 13.11.2025. <https://rikksentorjunta.fi/lapsiin-ja-nuoriin-kohdistuva-vakivalta>

Rikksentorjuntaneuvosto 2025c. MARAK. Viitattu 24.11.2025.

<https://rikksentorjunta.fi/marak>

Rikksentorjuntaneuvosto 2025d. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 29.11.2025.

<https://rikksentorjunta.fi/lahisuhdevakivalta>

Rikosuhripäivystys 2019a. Rikosuhripäivystys. Viitattu 20.11.2025.

<https://www.riku.fi/rikosuhripaivystys/>

Rikosuhripäivystys 2019b. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 2.11.2025.

<https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/lahisuhdevakivalta/>

Roivas, M. & Karjalainen, A. 2013. Sosiaali- ja terveysalan viestintä. 1. painos. Helsinki: Edita

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja. Viitattu 20.8.2025.

Salonen, K.; Eloranta, S.; Hautala, T. & Kinosaari, S. 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 108. Turku: Turun ammattikorkeakoulu

Shemeikka, R.; Ramadan, F.; Alitalo, E.; Sihvonen, A.; Lindroos, M.; Laine, E.; Kempainen, J.; Kommeri, H.; Pietilä, P. & Salakka, I. 2023.

Lähisuhdeväkivallan sovittelu. Yleiset piirteet ja osapuolten kokemukset prosessista. Valtioneuvosto. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:11. Viitattu 3.12.2025.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/34c15098-9884-46ad-8bbd-7696c9726479/content>

Siltala, H.; Hisasue, T.; Hietamäki, J.; Saari, J.; Laajasalo, T.; October, M.; Laitinen, H. & Raitanen, J. 2022. Lähisuhdeväkivalta lisää palvelujen käyttöä ja kustannuksia. Valtioneuvosto. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2022:52. Viitattu 3.11.2025.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/075f6b19-8b7a-4d20-9562-53f9fd380d87/content>

Sisäministeriö 2014. Perhe- ja lapsisurmien ehkäisy ja estäminen ja viranomaisten välinen tiedonvaihto. Työryhmän selvitys. Sisäministeriön julkaisu 1/2014. Viitattu 4.12.2025.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/3fefaffc-3dc3-4968-b19b-44b1c69a5136/content>

Siukola, R. 2014. Miten puutun lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielenterveystyö. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Viitattu 15.11.2025.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116080/THL_OPA2014_034_verkk_o.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sosiaali- ja terveysministeriö 2022. Lanzeroten sopimus. Kansallinen toimeenpanosuunnitelma vuosille 2022–2025. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2022:8.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/977c76ff-22f1-4b70-baad-5627ded789f3/content>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2025. Vastuut lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemisessä. Viitattu 22.11.2025. <https://stm.fi/vastuut-lahisuhde-ja-perhevakivallan-ehkaisemisessa>

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301

STEA 2025. Tietoa STEAsta. Viitattu 24.11.2025. <https://avustukset.stea.fi/about>

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731

Suomi.fi 2025. Lähisuhdeväkivaltatyö Pilari. Viitattu 28.9.2025.

<https://www.suomi.fi/palvelut/lahisuhdevakivaltatyo-pilari-turun-ensi-ja-turvakotiry/c1b4415d-c3ac-46de-b2ad-847dddc124cd>

Suvanto ry 2025. Suvanto ry. Viitattu 22.11.2025. <https://www.suivantory.fi/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2014. Tiedä ja toimi. Lähisuhdeväkivalta puheeksi sosiaali- ja terveystalveissa. Viitattu 4.12.2025.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116711/THL_Tieda_ja_toimi_lahisuhdevakivalta_puheeksi_230414_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. Työpäpəri 1/2020. Väkivaltakäsitteiden sanasto. Viitattu 30.9.2025.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023. Väkivallan puheeksi ottaminen. Viitattu 4.12.2025. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivaltaan-puuttuminen/vakivallan-puheeksi-ottaminen>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024a. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 1.11.2025. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallan-muodot/lahisuhdevakivalta>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025a. Lapsiin kohdistuva väkivalta. Viitattu 15.11.2025. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/eri-ryhmat-ja-vakivalta/lapsiin-kohdistuva-vakivalta>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025b. Seksuaaliväkivalta. Viitattu 1.10.2025. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallan-muodot/seksuaalivakivalta>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025c. Seri-tukikeskus seksuaaliväkivallan uhreille. Viitattu 20.11.2025. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/apua-ja-palveluja/seri-tukikeskus-seksuaalivakivallan-uhreille>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025d. Turvakotipalvelut. Laki ja asetukset. Viitattu 22.11.2025. <https://thl.fi/palvelut-ja-asiointi/valtion-sosiaali-ja-terveydenhuollon-erityispalvelut/turvakotipalvelut/laki-ja-asetukset>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025e. Valtion sosiaali- ja terveydenhuollon erityispalvelut. Viitattu 22.11.2025. <https://thl.fi/palvelut-ja-asiointi/valtion-sosiaali-ja-terveydenhuollon-erityispalvelut>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025f. Turvakotipalvelut 2024. Viitattu 2.12.2025. <https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/sosiaalipalvelut/turvakotipalvelut>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2025g. Lähisuhdeväkivaltatyön Avainhenkilömalli (LÄHDE). Viitattu 13.1.2026. <https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/lahisuhdevakivaltatyon-avainhenkilomalli-lahde->

Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326

Tilastokeskus 2025. Rikos- ja pakkokeinotilastot. Viranomaisten tietoon tulleen perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhrin sukupuolen, iän, hyvinvointialueen ja ilmoitusvuoden mukaan, 2009–2024. Viitattu 1.10.2025. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_rpk/statfin_rpk_pxt_13rd.px/

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. 3. korjattu painos. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/100802/Toikko_Rantanen_Tutkimuksellinen_kehittamistoiminta.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tuomioistuinlaitos 2023. Seuraamukset. Viitattu 14.11.2025.

<https://tuomioistuimet.fi/fi/index/asiat/rikosasiat/seuraamukset.html>

Turun ensi- ja turvakoti 2024. Lähisuhdeväkivalta on Varsinais-Suomessa yhä yleisempää varsinkin lasten ja nuorten kokemana. Viitattu 10.11.2025.

<https://tuentu.fi/uutiset/lahisuhdevakivalta-on-varsinais-suomessa-yha-yleisempaa-varsinkin-lasten-ja-nuorten-kokemana/>

Turun ensi- ja turvakoti ry 27.1.2025. Asiantuntijan tiedonanto.

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtaja. Tiedon saajana Vera Wiisak

Turun ensi- ja turvakoti ry 20.2.2025. Asiantuntijan tiedonanto.

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtaja. Tiedon saajana Vera Wiisak

Turun ensi- ja turvakoti ry 16.4.2025a. Henkilökohtainen tiedonanto. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisuohjeisto. Tiedon saajana Vera Wiisak

Turun ensi- ja turvakoti ry 16.4.2025b. Henkilökohtainen tiedonanto. Turun ensi- ja turvakoti ry:n viestintäsuunnitelma ja -strategia. Tiedon saajana Vera Wiisak

Turun ensi- ja turvakoti ry 28.6.2025. Asiantuntijan tiedonanto.

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin lähijohtaja. Tiedon saajana Vera Wiisak

Turun ensi- ja turvakoti ry 2.7.2025. Asiantuntijan tiedonanto. Turun ensi- ja turvakoti ry:n viestintä- ja järjestökoordinaattori. Tiedon saajana Vera Wiisak

Turun ensi- ja turvakoti ry 2025. Keskustelutukea lähisuhdeväkivaltaan. Viitattu 28.9.2025. <https://tuentu.fi/palvelut/vakivaltatyo/pilari/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. Viitattu 10.12.2025.

https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Ulkoministeriö 2025. Yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (2011). Viitattu 19.11.2025.

https://um.fi/euroopan-neuvoston-voimassa-olevat-ihmisoikeussopimukset/-/asset_publisher/mnr92wS4p1I3/content/yleissopimus-naisiin-kohdistuvan-vakivallan-ja-perhevakivallan-ehkaisemisesta-ja-torjumisesta-2011-/35732

Valtioneuvosto 2023. Lähisuhdeväkivallan sovittelu. Yleiset piirteet ja osapuolten kokemukset prosessista.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue 2025a. Apua lähisuhdeväkivaltaan. Viitattu 24.11.2025. <https://www.varha.fi/fi/palvelut/palvelupolut/apua-lahisuhdevakivaltaan>

Varsinais-Suomen hyvinvointialue 2025b. Ehkäisevä väkivaltatyö. Viitattu 15.12.2025. <https://www.varha.fi/fi/palveluhakemisto/ehkaiseva-vakivaltatyo>

Vilkkä, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiiin. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. Jyväskylä: PS-kustannus. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.8.2025

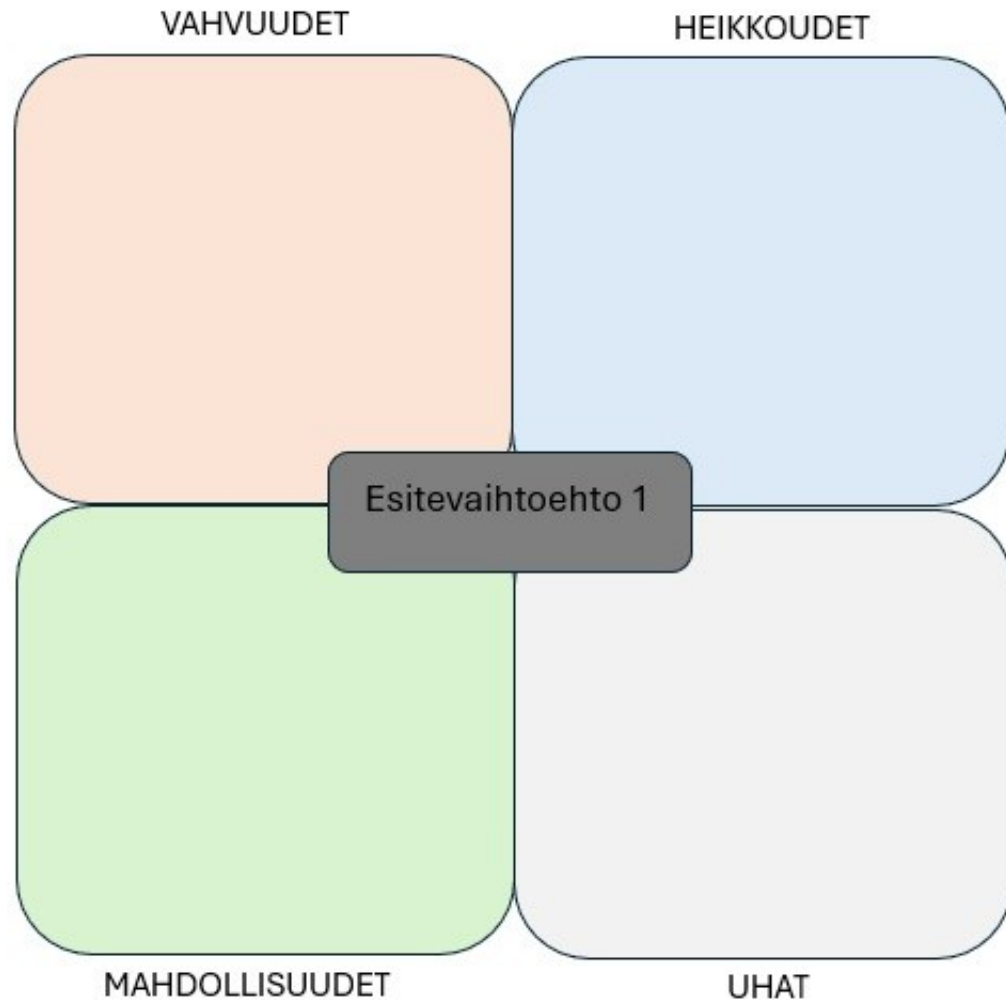
Vuokko, P. 2020. Nonprofit-organisaatioiden markkinointi. 1.–2. painos. Helsinki: WSOYoro Oy

Vuorinen, T. 2013. Strategiakirja. 20 työkalua. Helsinki: Talentum Oyj

Walker, Lenore E. A. 2009. The Battered Woman Syndrome. E-kirja ProQuest Ebook Central -kirjapalvelussa. 3. painos. New York: Springer Publishing Company. Vaatii käyttäjätunnuksen. Viitattu 3.11.2025.

<https://ebookcentral.proquest.com/lib/turkuamk-ebooks/detail.action?docID=423629&query=The%2520Battered%2520Woman%2520Syndrome%2520walker>

SWOT-analyysipohja

Apukysymyksiä tueksi:

Vahvuudet – Mikä esitteessä toimii erityisen hyvin? Onko esitteen visuaalisessa puolessa tiettyjä vahvuuksia? Kun tarkastelet tekstiä, mikä siinä toimii? Onko esitteen lähettämä viesti onnistunut?

Heikkoudet – Jääkö jokin tieto esitteessä epäselväksi? Onko saavutettavuudessa parantamisen varaa? Onko osa kohderyhmän tarpeista jäänyt huomioimatta?

Mahdollisuudet – Onko esitteessä potentiaalia tiedon levittämisen kannalta? Miten esitettä voisi kehittää, jotta se saavuttaisi kohderyhmän parhaiten? Voisiko esitteen visuaalista puolta kehittää niin, että se puhuttelisi paremmin?

Uhat – Onko esite helposti vanheneva? Onko mielestäsi esitteen avulla mahdollista tavoittaa kohderyhmää? Onko esitteessä riskejä väärinymmärryksen tai antaako se yksipuolisen kuvan?

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esite ruotsinkielisenä

Har du upplevt våld eller hot om våld i nära relationer?

Är du orolig över ditt beteende mot dina närmaste?

Har du utsatts för våld i nära relationer?

Pilari arbetar mot våld i nära relationer och erbjuder **gratis** stöd för alla parter.

Du kan komma ensam, med din partner eller med din familj.

Vi erbjuder stöd för alla åldrar.

Läs mer och ta kontakt:

 046 8753 296

TURUN
ENSI- JA
TURVAKOTI RY

Lähisuhdeväkivaltatyö Pilarin esite englanninkielisenä

Have you experienced violence or threats of violence in close relationships?

Are you worried about your behavior towards your loved ones?

Have you been exposed to violence in close relationships?

The Domestic Violence Unit Pilari offers **free** support to all parties involved in violence in close relationships. You can visit us alone, with your partner or with your family. We offer support for people of all ages.

Read more and contact us:

☎ **046 8753 296**

🌐 **www.tuentu.fi/en**

TURUN
ENSI- JA
TURVAKOTI RY

